ÖZGÜNLAW
PROTECTING YOUR INTERESTS

HUKUK BÜLTENİ

Sayı 57 Temmuz 2022

Başlarken...

Dünyadan ve Türkiye'den güncel hukuki gelişme ve haberlere yer verdiğimiz Hukuk Bültenimizin Temmuz sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bültenimizde yer alan içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup, konulara ilişkin detaylı bilgiler için bizimle irtibata geçmenizden memnuniyet duyacağız.

Adli tatil nedeni ile Bültenimize bir ay ara veriyoruz. Eylül ayında görüşmek üzere!

Editörler:
Burcu Çelik
Serdar Darama

Elektronik Satış Sözleşmelerine Genel Bir Bakış ile Web Siteleri Aracılığıyla Kuruluşu

Elektronik Satış Sözleşmelerinin açık bir tanımı Türk Hukuku mevzuatında yapılmamış olmakla birlikte satım sözleşmesinin tanımlandığı Türk Borçlar Kanunu'nun 207. Maddesinden hareketle, elektronik iletişim vasıtaları kullanmak suretiyle satıcının herhangi bir mal veya hizmeti satma ve teslim etme arzusunu beyan ettiği, alıcının da işbu mal ve hizmeti karşılığında bir bedel ödemeyi kabul ettiği sözleşme türü olarak tanımlanabilir. ***(Sayfa 2)***

6563 Sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da Yapılan Değişikliklere İlişkin Değerlendirme

Değişiklik ile e-ticarette haksız rekabetin ve tekelleşmenin önüne geçilmesi, pazarın dengeli ve ölçülü bir şekilde büyümesi hedeflenmiş, Kanunun kapsamı dışında tutulan kurumlara, yeni tanımlara, hukuka aykırı olarak nitelendirilen içeriklere, hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcılarının yükümlülüklerine, e-ticaret şirketlerine verilecek lisanslara ilişkin şartlara, yaptırımlara yer verilmiştir. ***(Sayfa 11)***

San Jose Kalyonu Hangi Ülkenin Mülkiyetinde?

San Jose 60-62 toplu bir İspanyol Savaş Gemisidir. 45 metre uzunluğunda olup içinde yaklaşık 600 kişilik İspanyol ekibin ve çok değerli eşyalarının bulunduğu bir İspanyol gemisidir. 1708 Haziran ayında İngilizlerle yapılan savaş sonucunda, İngiltere Krallığı tarafından Kolombiya açıklarında, Cartagena yakınlarında gemi batırılmıştır. Bu geminin enkazı ise Kolombiya donanması tarafından 2015 senesinde bulunmuştur. ***(Sayfa 16)***

İdarece Yapılan Hukuka Aykırı İşlemin İptali İçin Açılan İptal Davası

Nasıl ki bireyleri fiillerinin kanunlara uygun olmaları gerekmekteyse ve yargı eli ile denetleniyorsa aynı şekilde idarenin iş ve işlemleri de yargı yoluyla denetlenmektedir. Bu hukuk devletinin bir gereğidir. Bu denetimin bir sonucu olarak bireyler idarece gerçekleştirilen iş ve işlemlerin hukuka aykırı olduğu iddiasında iseler yargıya başvurarak yapılan işlemin yargı marifetiyle denetlenmesini sağlayabileceklerdir. ***(Sayfa 7)***

Tüketici İşlemlerinde Yüklenici Şirketin Borcunu İfa Etmemesi Durumunda Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanmasına İlişkin Emsal Karar

Tüzel Kişiler belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere örgütlenmiş, hukuk düzenince kendilerini oluşturan kişi veya mallardan bağımsız bir kişiliğe ve malvarlığına sahip olmasına imkân verilerek bir hukuk süjesi olarak kabul edilen kişi yahut mal toplulukları olup tüzel kişiliğin Türk hukukundaki tanımı 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 47. maddesinde yapılmıştır. ***(Sayfa 15)***

Ceza Hukukunda Çocuklara Yönelik Koruyucu, Destekleyici Tedbirlerin Uygulanması

Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk suça sürüklenen çocuk konumundadır. Yaş küçüklüğü, Türk Ceza Kanunumuzda ceza sorumluluğunu azaltan veya kaldıran nedenlerden biri olarak düzenlenmiştir. Yaş küçüklüğü kavramı, ceza hukukumuzda sorumluluk, kusur yeteneği ve kusurluluk konuları ile birlikte ele alınır. ***(Sayfa 18)***

Güncel Haberler

Özgün Hukuk'tan Türkiye'de Bir İlk! ***(Sayfa 10)***

Yargıtay Münhasıran Velayet Hakkına Sahip Annenin Ortak Çocuğun Soyadının Kendi Soyadı ile Değiştirilmesi Talebini Kabul Etti! ***(Sayfa 20)***

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkında Yönetmelik Yayımlandı! ***(Sayfa 20)***

Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Yayımlandı! ***(Sayfa 20)***

ELEKTRONİK SATIŞ SÖZLEŞMELERİNE GENEL BİR BAKIŞ İLE WEB SİTELERİ ARACILIĞIYLA KURULUŞU

I. ELEKTRONİK SATIM SÖZLEŞMELERİ

A. GİRİŞ

Satış sözleşmeleri, Türk Borçlar Kanunun 207 ve devamı maddelerinde düzenlenmiş olup, iki tarafa da borç yükleyen ve bir satıcının bir malvarlığı hakkını bir alıcıya devretme ve alıcının da bu hakkın parasal değerini ödemeyi üstlendiği sözleşmelerdir.

Bu sözleşme çeşidinde satıcı satılanın mülkiyetini ve zilyetliğini alıcıya devretme borcu altına girer, alıcı ise bu devre karşılık bir bedel ödeme borcu altına girer. [1]

Elektronik Satış Sözleşmelerinin ise açık bir tanımı Türk Hukuku mevzuatında yapılmamış olmakla birlikte satım sözleşmesinin tanımlandığı Türk Borçlar Kanunu'nun 207. Maddesinden hareketle, elektronik iletişim vasıtaları kullanmak suretiyle satıcının herhangi bir mal veya hizmeti satma ve teslim etme arzusunu beyan ettiği, alıcının da işbu mal ve hizmeti karşılığında bir bedel ödemeyi kabul ettiği sözleşme türü olarak tanımlanabilir. [2]

Elektronik satım sözleşmelerine konu satımın bir mal veya hizmet olduğu düşünüldüğünde Borçlar Kanunda düzenlenen satım sözleşmesinden farkı sadece elektronik vasıtaların kullanılması olduğu kabul edilmeli ve bu nedenle Türk Borçlar Kanunu'nda satım sözleşmelerine ilişkin hükümler bu alanda da uygulanmalıdır.

B. ELEKTRONİK SATIM SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI

Elektronik satım sözleşmeleri herhangi bir mevzuat da açıkça düzenlenmediği için bu hususta Türk Borçlar Kanunu'nda [3] ve Türk Medeni Kanunu'nda [4] yer alan hükümlerin uygulanması gerekmektedir.

Genel hükümlere bakıldığında bir satım sözleşmesine taraf olabilmek için sadece ehil olma şartı aranmaktadır.

Bir başka deyişle TMK madde 10'da düzenlendiği üzere sözleşmeye taraf olan gerçek kişi ayırt etme gücünden yoksun olmamalı, kişi ergin olmalı ve kısıtlılık hali söz konusu olmamalıdır.

Ayırt etme gücüne sahip, ergin olmayanların veya kısıtlıların kurdukları sözleşmeler ise TMK madde 16'da düzenlendiği ancak bu kişilerin yasal temsilcileri tarafından izin veya onay verildiği takdirde geçerli olacaklardır. [5]

Tüzel kişiler arasında akdedilen sözleşmeler de ise tüzel kişiyi temsilen bulunan tarafın tüzel kişiliğin bağlı bulunduğu kanuna göre yetkilendirilmiş bir kişi olması gerekmektedir. Ancak elektronik sözleşmelerde taraflar fiziken bir araya gelmedikleri ve işin doğası gereği de bu husus mümkün olmadığı için tarafların karşı tarafın sözleşme yapma ehliyetine sahip olup olmadığını bilmesi mümkün değildir. [6] Elektronik satış sözleşmelerinin de genel hükümlerde olduğu üzere en az iki tarafı bulunmalıdır. Sözleşmenin İşletmeler arasında (B2B), İşletme ile Tüketici Arasında (B2C), Tüketici ile Tüketici arasında (C2C), İşletme ile İdareler Arasında, Tüketici ile İdareler Arasında kurulması mümkündür.

B. SÖZLEŞMENİN KONUSU

Elektronik satım sözleşmesinin konusundan bahsedebilmek için Türk Borçlar Kanunu'nda yer alan sözleşmelere ilişkin genel hükümleri incelememiz gerekecektir. Zira daha önce de belirttiğimiz üzere Elektronik Sözleşmelere ilişkin hukukumuzda mevcut bir düzenleme bulunmadığı için klasik anlamdaki sözleşmelere ilişkin genel hükümlerin uygulanması gerekmektedir.

Türk Hukukunda sözleşme serbestisi kabul edilmiş olup, TBK madde 26'da taraflara bir sözleşmenin konusunu kanunda öngörülen sınırlar içinde özgürce belirleyebilme hakkı tanınmıştır. Devamında ise sözleşme konusunun emredici hukuk kurallarına, kamu düzenine, genel ahlak ve adaba ve kişilik haklarına aykırı olmaması gerektiğini ve yine sözleşme konusunun imkânsız olmaması gerektiği belirtilmiş ve bu hallerden birinin dahi varlığı halinde sözleşmenin kesin hükümsüz olacağı düzenlenmiştir.

TBK kapsamında satış sözleşmelerinin taşınır ve taşınmaz mal satışı olarak iki ana başlık altında düzenlenmiş bulunmaktadır. Ancak taşınmaz satışı ve bazı taşınır satışları (örneğin motorlu taşıtlar) resmi şekil şartına tabi olduğundan web siteleri aracılığıyla kurulmaları mümkün değildir. Dolayısıyla bu noktada Türk Hukukunda güvenli elektronik imza şartı sağlansa dahi kanunda belirli bir şekil şartı aranan herhangi bir malın elektronik satım sözleşmelerine konu edilmesi mümkün değildir. [7]

C. SÖZLEŞMENİN NİTELİKLERİ

a. Hazır Olmayanlar Arasında Yapılan Bir Sözleşme Olması

Bir sözleşmenin hazır olanlar ile hazır olmayanlar arasında kurulduğunun tespiti, sözleşmenin kuruluş anının tespiti ile hüküm ve sonuçlarını doğurduğu anın tespiti noktasında önem arz etmektedir. [8] Kanun koyucu TBK madde 4/2'de "Telefon, bilgisayar gibi iletişim sağlayabilen araçlarla doğrudan iletişim sırasında yapılan öneri, hazır olanlar arasında yapılmış sayılır." Hükmünü amir kılmıştır. Kanunun lafzından anlaşılmaktadır ki, tarafların hazır olması fiziken aynı ortamda bulunmaları değil, irade beyanının karşı tarafa ulaşma anı olduğudur.

Hazırlar arasında yapılan sözleşmelerde irade beyanları doğrudan muhataba ulaşmaktadır. [9] Zira ilgili maddede altı çizilmesi gereken husus "doğrudan iletişim" ibaresidir. Örneğin, herhangi bir mesajlaşma programında yapılan aktif görüşmede yapılan öneri hazır olanlar arasında sayılacaksa da bir web sitesinde üzerine fiyatı ve sair bilgileri yazılı olan ürünün sergilenmesi hazır olmayanlar arasında bir öneri olarak kabul edilecektir.

Elektronik sözleşmelerin hazır olanlar arasında mı yoksa hazır olmayanlar arasında mı kurulduğunun tespiti için tarafların irade beyanlarını hangi yol ile ilettiğinin tespiti gerekmektedir. Elektronik posta yoluyla kurulan sözleşmelerin hazır olmayanlar arasında akdedildiğine ilişkin görüş öğretide genel kabul görmüştür ancak web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmelerin hazırlar arasında mı yoksa hazır olmayanlar arasında mı akdedildikleri hususunda farklı görüşler mevcuttur.

Bir görüş web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmeleri etkileşimli ve etkileşimsiz web sitesi ayrımı yaparak, etkileşimsiz web sitesi aracılığıyla kurulan sözleşmeleri hazır olmayanlar arasında, etkileşimli web sitelerinde ise tarafların doğrudan doğruya iletişime geçtiği gerekçesi ile hazır olanlar arasında sözleşme akdedildiğini kabul etmektedir. [10]

Diğer bir görüş ise, web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmeleri herhangi bir ayrıma tabi tutmadan hazır olmayanlar arasında akdedildiğini kabul etmektedir. [11]

b. Katılmalı (İltihaki) Bir Sözleşme Olması

Katılmalı (İltihaki) sözleşmeler, bir tarafın sözleşmeyi düzenlediği ve diğer tarafın sözleşmeyi müzakere etmeden ve sözleşmede değişiklik yapamadan, sözleşmeyi sadece kabul ederek kurdukları sözleşmelerdir.

Bu durum her ne kadar sözleşme serbestisi ilkesine ters düşmekteyse de genel işlem şartları ve katılmalı sözleşmeler bu duruma istisna teşkil ederler. [12]

Genel işlem şartları ile katılmalı sözleşmeler aynı şeyi ifade etmemektedirler ancak katılmalı sözleşmeleri genel işlem şartlarının alt başlığı olarak kabul etmek mümkündür. [13] Genel İşlem Şartları TBK madde 20'de düzenlenmiş olup, "sözleşmeyi düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleri" şeklinde tanımlanmıştır.

Katılmalı sözleşmelerde karşı taraf sözleşmeyi olduğu gibi kabul eder, bu katı sözleşme tipinde karşı taraf ancak sözleşmeyi olduğu gibi kabul ettiği takdirde sözleşmeye taraf olabilmektedir. Genel işlem şartlarında ise karşı taraf sözleşmeye müdahale edebilmektedir, bu durumda katılmalı bir sözleşmeden bahsetmek mümkün değildir. [14] Her ne kadar öğretide aksi yönde görüşler olsa da elektronik sözleşmelerin tamamının katılmalı sözleşme olduklarını belirtmek mümkün değildir. Bu noktada sözleşmelerin kuruluş şekillerini incelemek ve her duruma göre ayrı kanaat belirtmek gerekir.

Elektronik posta aracılığıyla veya eş zamanlı iletişim vasıtasıyla kurulan sözleşmelerde tarafların müzakere edebilme imkânı bulunabilmektedir yahut etkileşimli web sitelerinde tarafların müzakere imkânı bulunabilir, bu durumda sözleşmelerin katılmalı sözleşme olduğundan bahsedilemeyecek olup genel işlem şartlarından bahsedilebilmektedir.

c. Mesafeli Sözleşme Olması

6502 sayılı TKHK'unun 48. maddesinde mesafeli sözleşme tanımı "satıcı veya sağlayıcı ile tüketicinin eş zamanlı fiziksel varlığı olmaksızın, mal veya hizmetlerin uzaktan pazarlanmasına yönelik olarak oluşturulmuş bir sistem çerçevesinde, taraflar arasında sözleşmenin kurulduğu ana kadar ve kurulduğu an da dâhil olmak üzere uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle kurulan sözleşmelerdir." şeklinde yapılmıştır.

6502 sayılı kanuna dayanak hazırlanan Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliğinde ise Uzaktan İletişim aracının tanımı "Mektup, katalog, telefon, faks, radyo televizyon, elektronik posta mesajı, kısa mesaj, internet gibi fiziksel olarak karşı karşıya gelinmeksizin sözleşme kurulmasına imkân veren her türlü araç veya ortamı" ifade eder şekilde tanımlanmıştır.

Türk Hukukunda mesafeli satım sözleşmesinin tanımı 6502 sayılı kanunda yapılmış ve işbu sözleşmelerin elektronik ortamda uzaktan iletişim araçları kullanılarak yapılabileceği açıkça düzenlenmiştir. Kabul gören görüş, elektronik ortamda akdedilen sözleşmelerin mesafeli satım sözleşmelerinin bir türü olduğudur. [15]

Ancak bir görüşe göre ise her ne kadar elektronik sözleşmeler ile mesafeli sözleşmelerin ilişkili olduklarını kabul etse de gerek mesafeli sözleşmenin Tüketicinin Korunması hakkında kanunda düzenlenmiş olması gerekse işbu kanundaki tanımın bir tarafı tüketici olan sözleşmeler için düzenlenmiş olması ve tarafları tacir olan sözleşmelere uygulanamayacak olması nedenleriyle bu görüşe katılmamaktadır. [16] Hukukumuzda elektronik sözleşmelerin tanımı açıkça yapılmamış olup, 4077 sayılı kanunun 9/A maddesinde ilk defa mesafeli satım sözleşmeleri içerisinde değinilmiştir. Lakin bu durumun elektronik sözleşmelerin genel kullanım alanını karşılamadığı ve hatta karşılayamayacağı açıktır.

Hal böyle iken ve elektronik sözleşmeler artık gerek gerçek kişiler arasında gerek gerçek ve tüzel kişiler arasında gerekse tüzel kişilikler arasında akdedilebilirken, hukukun salt tüketici hukuku alanında değil ticaret hukuku, vergi hukuku, idare hukuku ve sair hukuk alanlarında sonuçlar doğurabilecek olması, elektronik ortamda akdedilmesi ve çıkabilecek uyuşmazlıklarda uygulanacak hukuka ilişkin çeşitli sorunlar gündeme gelmesi mümkündür.

II. ELEKTRONİK SATIM SÖZLEŞMELERİNİN WEB SİTELERİ ARACILIĞIYLA KURULUŞU

A. WORLD WIDE WEB (WWW)

World Wide Web [17] elektronik bir belgede bir yazı ya da işaretin seçilmesiyle, seçilen şeyle ilgili metin, resim ve ses dosyalarına bağlantı sağlayan bir hipermetine dayalıdır. [18] Web aracılığıyla mal, ürün ve hizmetlerinin tanıtımını yapmak, ticari faaliyetlerini gerçekleştirmek isteyen satıcılar bir web sitesi oluşturur ve bu web sitesi üzerinden satış ve pazarlama faaliyetlerini gerçekleştirebilirler. [19]

Web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmelerde genel olarak tüm şartlar bir diğer deyişle sözleşmenin esaslı ve yan unsurlarının tamamı satıcı tarafından belirlenmektedir. [20] Web sitelerini alıcı ile satıcı arasında herhangi bir müzakere yapılıp yapılamayacağı hususu göz önüne alarak etkileşimli web siteleri ve etkileşimsiz web siteleri olarak ikili bir ayrım yapılmaktadır. Etkileşimsiz web sitelerinde satıcı her türlü reklam, tanıtım ve pazarlama yapabilmekte ancak web sitesini ziyaret eden kullanıcı/alıcı tarafından site üzerinde herhangi bir işlem yapma yetkisi tanınmamaktadır. Etkileşimli web sitelerinde ise, taraflar iletişime geçebilmekte, mal satımına veya hizmet sunumuna olanak sağlanmaktadır. Etkileşimli web sitelerinde alıcı, talep ettiği malı web sitesi içerisinde arayabilmekte, malın fiyatını öğrenebilmekte, sipariş verip ödeme yapabilmektedir. [21]

B. SÖZLEŞMENİN WEB SİTELERİ ARACILIĞIYLA KURULUŞU

Elektronik sözleşmelerin özelliklerini ve getirdiği yenilikleri bünyesinde barındıran ve elektronik sözleşmelerin temelini oluşturan elektronik iletişim vasıtası web siteleridir. [22] İnternet aracılığıyla ticaret yapmak isteyen, mal veya hizmetlerini geniş kitlelere sunmak isteyen tacirler tarafından en yaygın olarak kullanılan yöntem bir web sitesi oluşturmalarıdır. Web siteleri satışa arz edilen ürünlerle ilgili katalogların görüntülenmesi, bu ürünlere ilişkin sipariş verilmesi ve satıma konu şeyin bedelinin ödenmesi için kullanılabilmektedirler. Bu noktada web sitelerini etkileşimli web siteleri ve etkileşimsiz web siteleri olarak ikiye ayırmak mümkündür. [23]

Etkileşimsiz web sitelerinde, genellikle satıcı tarafın irade açıklaması yer almakta ancak alıcı herhangi bir işlem yapamamaktadır. Bir diğer deyişle alıcının bir sözleşmeyi kurmaya yönelik irade beyanı açıklamasına olanak bulunmamaktadır. Bu nedenledir ki, etkileşimsiz web siteleri genel itibariyle pazarlama ve reklam faaliyetleri için kullanılmaktadır. [24] Etkileşimli web sitelerinde ise, satıcı tarafından satıma konu mal veya hizmete ilişkin detaylı bilgi verilmekte ve bedeli de belirtilmek suretiyle sergilenmekte ve alıcıya dilediği malı web sitesi içerisinde arama, dilediğini seçme ve satın alma imkânı tanınmaktadır. Sözleşmenin kurulması için gerekli olan tüm şartlar ve sözleşmenin içeriği sadece satıcı tarafından belirlenmekte ve web sisteminde sunucu izin vermediği takdirde alıcının sözleşmenin koşullarını değiştirme yahut satıcı ile münazara etme şansı bulunmamaktadır. [25]

a. Web Siteleri Aracılığıyla Öneri Yapılması

Satıcının web sitesinde yaptığı irade açıklamasının öneri niteliğinde olmadığını açıkça belirtmesi veya işin niteliği gereği web sitesinin içeriğinden bu açıklamanın bir öneri olmadığının anlaşılıyorsa bu noktada bir öneriden bahsetmek mümkün olmayacaktır, ancak web sitesinde sergilenen bu malların TBK madde 8/2 hükmüne dahil edilerek öneri niteliğine haiz olup olmadığı web sitesi incelenerek güven teorisi kapsamında yorumlanması gerekecektir. Bu noktada web sitesinde satım sözleşmesinin esaslı unsurları olan mal sergileniyor ve bedeli açıkça belirtiliyor ise artık fiyatını belirtmek suretiyle mal sergilemekten bahsedebileceğimizden, bu durumda satıcının bir öneride bulunduğunu kabul etmek gerekir. [26] Satıcı tarafından sözleşmenin esaslı unsurlarına yer verilmiyor ise, satıcının irade açıklaması öneri sayılmayacak ve öneriye davet olarak kabul edilecek ve alıcı tarafından öneri de bulunulması söz konusu olabilecektir. Ayrıca internet açık ağına bağlanabilen herkes, web sitesine erişebileceğinden web sitesi aracılığıyla yapılan önerinin herkese açık öneri niteliğine haiz olduğunun kabulü gerekir. [27]

1. Etkileşimsiz Web Siteleri Aracılığıyla Öneri Yapılması

Etkileşimsiz web siteleri aracılığıyla satıcının öneride bulunması mümkün olmakla birlikte, alıcıya web sitesi üzerinden sözleşmeyi kurma iradesini sunma imkânı tanınmamaktadır. Ancak satıcı, web sitesinde sunduğu elektronik posta adresine alıcı tarafından elektronik posta göndermesi veya yine web sitesinde sunduğu elektronik formun doldurularak kendisine gönderilmesi halinde sözleşme kurulacaktır. [28] Bu noktada web sitesi üzerinden kurulan bir elektronik satım sözleşmesinden bahsedilemeyecekse de önerinin yapılmasına web sitesinin aracılık ettiğinden bahsedilebilecektir.

2. Etkileşimli Web Siteleri Aracılığıyla Öneri Yapılması

Etkileşimli web sitelerinde açıklanan bir irade beyanının öneri niteliğinde olup olmadığını TBK 8/2 hükmü gereğince tespit etmek gerekmektedir. İlgili fıkrada "Fiyatını göstererek mal sergilenmesi veya tarife, fiyat listesi ya da benzerlerinin gönderilmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneri sayılır." hükmüne amirdir. İşbu madde hükmü gereği satıcı fiyatını göstererek mal sergiliyor veya mala ilişkin bir fiyat listesi yayınlıyor ise, satım sözleşmesinin esaslı unsurları olan satıma konu olan malı ve bedeli belirttiği gerekçesiyle, bir sözleşme kurma iradesinden bahsedilebilecek ve web sitesi üzerinden yapılan bu irade beyanın öneri niteliğine haiz olduğunu kabul etmek gerekecektir.

3. Web Siteleri Aracılığıyla Yapılan Önerinin Bağlayıcılığı ve Süresi

Web siteleri aracılığıyla süreli ya da süresiz öneride bulunulabilir. Bu nokta genel hükümlere bakılarak önerenin önerisiyle bağlılığı ve süresi tespit edilmelidir. Örneğin bir web sitesi üzerinde bir malın belirli bir süre boyunca, belirli bir tutar indirim yapıldığını ve bedelini belirtmek suretiyle mal sergilemek satıcının yaptığı süreli öneriye örnek teşkil edecek ve satıcı bu süre bitimine kadar önerisiyle bağlı kalacaktır. Ancak süresiz yapılan önerinin önerenin bağlayıcılığı açısından öncelikle web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmelerin hazırlar arasında mı hazır olmayanlar arasında mı gerçekleştiğinin tespiti gerekir. Web siteleri aracılığıyla yapılan önerinin hazırlar arasında yapıldığının kabulü gerekmektedir. Zira bir önerinin hazırlar arasında olup olmadığını tespit ederken, önemli olan husus yöneltilen irade beyanının taraflara doğrudan ulaşıp ulaşmadığı hususudur. Ayrıca TBK madde 4/2 maddesinde "bilgisayar aracılığıyla" yapılan öneriyi hazırlar arasında kabul etmiştir. Belirtmek gerekir ki, satıcının bir web sitesine sergilemek amacıyla bir ürün yerleştirmesi işin doğası gereği anlık olarak nitelendirilemez, satıcı elinde tek bir ürün kalmış olsa dahi, satıcının amacı zaten malı satmak, ticaretini yapmaktır.

Dolayısıyla satıcının mallarını satana kadar web sitesi üzerinde sergilemeye devam etmesi olağan karşılanacaktır. Bu noktada aleni bir öneriden bahsetmemiz gerektiği için, alıcı olacak kişi web sitesine bir malı zaten satın alma arzusu ile gelmekte, sadece sergilenen malın beklentisini, ihtiyacını karşılayıp karşılamadığını incelemektedir, bu durumun herhangi bir mağaza vitrininin incelemekten farkı bulunmamaktadır. Belirli bir alıcı hedef alınmadan yapılan bu öneride web sitelerinin hazır olmayanlar arasında olduğunu kabul etmek, satıcının bağlayıcılığını tespit etmek kanımızca mümkün olmayacaktır.

Zira satıcının bu noktada önerinin varma süresi, düşünme süresi, kabul beyanın ulaşma süresi gibi durumları hesaplama olanağı da bulunmaktadır. Bu nedenledir ki etkileşimli web siteleri aracılığıyla yapılan önerinin hazırlar arasında yapıldığının kabulü gerekmekte olup, alıcıya makul bir düşünme süresi tanınmalıdır, bu sürenin bitimi ile önerenin bağlayıcılığı sona erecektir ancak etkileşimsiz web siteleri aracılığıyla sözleşme kurulması kabul beyanın web sitesi üzerinden elektronik posta yoluyla veya elektronik bir form doldurup göndermek suretiyle gerçekleşeceğinden hazır olmayanlar arasında yapıldığı ve makul süre hesaplanıp, tanındıktan ve ancak bu süre içerisinde kabul beyanı yapılmadığı takdirde önerenin önerisiyle bağlı olmayacağını da belirtmek gerekir. [29]

b. Web Siteleri Aracılığıyla Kabul Beyanında Bulunulması

1. Etkileşimli Web Siteleri Aracılığıyla Kabul Beyanında Bulunulması

Web siteleri aracılığıyla yapılan sözleşmelerde tarafların sözleşmenin konusuna ilişkin müzakere etme şansı bulunmamaktadır. [30] Zira web siteleri aracılığıyla kurulan elektronik satım sözleşmelerinde satıcı malını sergilemekte, fiyatını belirlemekte ve kendisi tarafından hazırlanmış sözleşme web sitesine yüklenmiş bulunmaktadır. Bu noktada bu irade beyanının öneri mi yoksa öneriye davet mi olduğu sorusuna yanıt verilmelidir, zira öneriye davet olduğu takdirde alıcı öneride satıcı ise kabul beyanında bulunmuş olacaktır, satıcının bu davranışını öneri olarak kabul ettiğimiz takdirde ise kabul beyanı alıcı tarafından verilecektir.

Kabul beyanında bulunmak isteyen alıcı ise satın al gibi bir butonu tıklamak suretiyle satıcı tarafından oluşturulan tüm sözleşme içeriğini kabul etmiş sayılmakta ve kabul beyanı ağ sistemleri üzerinden web sitesi aracılığıyla satıcıya ulaşmaktadır. Dolayısıyla bu noktada alıcı ya sözleşmeyi satıcının belirlediği şartlarda kuracak ya da web sitesinden çıkacak ve öneriyi reddetmiş olacaktır ki, alıcı tarafından yapılan ret beyanı satıcıya ulaşmayacak, hatta satıcının bu durumdan haberi dahi olmayacaktır. Bu noktada kabul beyanının öneri beyanına aykırı olması halinin söz konusu olması mümkün bulunmamaktadır. [31]

Kabul beyanı, kanunda aksi öngörülmedikçe veya taraflarca aksi kararlaştırılmadığı takdirde herhangi bir şekle bağlı değildir. Ancak etkileşimli web sitelerinde bir elektronik satım sözleşmesinin kurulması için, kabul beyanın web sitesi üzerinden yapılması gerekmektedir. Şöyle ki, satıcı tarafından bir elektronik posta adresine mesaj gönderilmesi gibi başkaca bir yol gösterilmediği takdirde, bir diğer deyişle alıcıya başkaca bir seçim şansı tanınmadığı sürece, web sayfası üzerinde yer alan kabul ediyorum yahut satın al gibi butonların var olmasının nedeni zaten satıcının sözleşmeyi web sitesi üzerinden kurma yönünde bir iradesi olduğuna karine teşkil edecektir. Bu nedenle satıcı başkaca bir iletişim yöntemine alıcıyı yönlendirmediği takdirde alıcının kabul beyanını web sitesi yerine başka bir iletişim aracı vasıtasıyla gerçekleştirmesi halinde geçerli bir kabul beyanından bahsedilemeyecektir.

2. Etkileşimsiz Web Siteleri Aracılığıyla Kabul Beyanında Bulunulması

Etkileşimsiz web siteleri aracılığıyla kurulan elektronik satım sözleşmelerinde satıcının beyanının bir öneriye davet olduğunu beyan etmiştik. Bu nedenle etkileşimsiz web sitelerinde satıcının sergilediği mal veya hizmet öneriye daveti oluşturacak, bu mal veya hizmeti satın almak isteyen alıcı ise satıcıya bir öneri de bulunacak ve sözleşmenin kurulması adına kabul beyanı satıcı tarafından yapılacaktır.

A. Web Siteleri Aracılığıyla Öneri ve Kabulün Geri Alınması

Etkileşimli web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmeler hazırlar arasında kurulan bir sözleşme niteliğinde olduğundan, öneri veya kabulün geri alınması mümkün değildir. Web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmelerin hazır olmayanlar arasında kurulan bir sözleşme niteliğinde olduğu kabul edildiği takdirde öneri veya kabulün geri alınmasından bahsedilebilir.

Ancak internetin araç olarak kullanıldığı bu sözleşme kurma yönteminde irade beyanlarının çok hızlı iletilmesi nedeniyle ilgili TBK maddesi gereği ilk beyan ulaşmadan önce geri alma beyanının ulaşması ihtimali imkânsız denebilecek kadar düşük bir ihtimaldir. [32]

B. Web Siteleri Aracılığıyla Kurulan Sözleşmelerde İrade Beyanlarının Karşılıklı Olması ve Uyuşması

Web siteleri aracılığıyla yapılan irade beyanlarında, alıcı ile satıcının müzakere etme şansı bulunmadığı ve çoğunlukla satıcı tarafından hazırlanmış olan sözleşmenin alıcı tarafından kabul edilmesi ile sözleşmenin kurulduğundan bahsetmiştik. Bu açıdan satıcının irade beyanının herkese açık olduğu da göz önüne alındığında alıcının sadece satıcının çizdiği doğrultuda kabul beyanında bulunduğundan irade beyanlarının karşılıklı olduğunun ve uyuştuğunun kabulü gerekir. [33]

Web siteleri aracılığıyla yapılan irade beyanlarında sözleşmenin esaslı unsurları satıcı tarafından belirlenmekte ve alıcı sadece kabul beyanını iletmektedir. Bu noktada satıcı tarafından satıma konu mal ve bedel belirlenmekte alıcı dilerse kabul etmektedir, ancak satıcı tarafından yan edimlerde sabit şekillerde belirlenebileceği gibi alıcıya ödeme yöntemleri konusunda seçimlik hak tanıyabilir. [34]

Web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmeler bu anlamda genel işlem şartlarına örnek oluştururlar. [35] Açıklanan nedenle tarafların irade beyanlarının karşılıklı olmaması ve uyuşmaması hali söz konusu olamayacaktır.

C. Web Siteleri Aracılığıyla Kurulan Sözleşmenin Kuruluş Anının Tespiti

Web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmelerin kuruluş anının tespitinde eğer bu sözleşmelerin hazırlar arasında gerçekleştiğini kabul ediyorsak, kabul beyanının muhatabına ulaştığı anın, muhatabın sunucusuna ulaştığı an yani muhatabın hakimiyet alanına girdiği anın sözleşmenin kuruluş anı olarak tespit etmek gerekecektir. [36] Ancak hazır olmayanlar arasında yapılan bir sözleşmede sözleşmenin kuruluş anının kabul beyanını gönderen tarafından kabul beyanının gönderildiği an, yani kendi sunucusundan çıktığı an olarak kabul etmek gerekecektir. [37]

D. Web Siteleri Aracılığıyla Kurulan Sözleşmelerin Hüküm ve Sonuçlarını Doğurması

Hazırlar arasında olmayan sözleşmenin hüküm anı, TBK madde 11'de düzenlenmiş olup buna göre hazır olmayanlar arasındaki sözleşmeler kabul beyanının muhatabına gönderildiği andan itibaren hükümlerini doğurmaktadır.

Hazırlar arasındaki sözleşmelerde ise, kabul beyanı açıklandığı anda sözleşme kurulur ve bu anda hüküm ve sonuçlarını doğurur.

Bu kapsamda etkileşimli web siteleri ve etkileşimsiz web sitesi ayrımına gidildiğinde, etkileşimli web siteleri vasıtalarıyla kurulan elektronik satım sözleşmelerinin hazırlar arasında gerçekleştiği kabul edildiğinden, sözleşme kabul beyanının öğrenildiği andan itibaren hüküm ve sonuçlarını doğurmaya başlayacak, etkileşimsiz web sitelerinde ise kabul beyanını önerenin hakimiyet alanına girdiği anda sözleşme hüküm ve sonuçlarını doğuracaktır. [38]

Detaylı Bilgi için;
Av. Hande Önal
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. YAVUZ, Cevdet, Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler), Beta Yayınevi, 2010, İstanbul, s. 23.

2. FALCIOĞLU Mete Özgür, Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk Hukukunda Elektronik Satım Sözleşmesi ve Kuruluşu, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2004, s.100

3. Makalede Türk Borçlar Kanunu kısaca "TBK" olarak anılmıştır.

4. Makalede Türk Medeni Kanunu kısaca "TMK" olarak anılmıştır.

5. ANTALYA Gökhan, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınevi, İstanbul, 2012, s. 155 vd.

6. FALCIOĞLU, s. 106.

7. FALCIOĞLU, s. 116

8. SAĞLAM İpek, Elektronik Sözleşmeler, Legal Yayınevi, 2007, s. 73.

9. EREN Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yetkin Yayınları, 17. Bası, Ankara, 2014, s. 133.

10. FALCIOĞLU, s. 198;

11. SÖZER Bülent, Elektronik Sözleşmeler, Beta Yayınevi, 2002, s. 110-111; ALTINIŞIK Ulvi, Elektronik Sözleşmeler, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2003, s. 20; KAYA Mine, Elektronik Ortamda (Elektronik Haberleşme – İnternet – Sosyal Medya) Kişilik Hakkının Korunması, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015, s.53.

12. SAĞLAM, s. 76; ŞAHİN Turan, Elektronik Sözleşmelerin Kuruluşuna İlişkin İrade Beyanları ve Bu Beyanların Geri Alınması, TBB Dergisi, Sayı 95, 2011, s. 335.

13. OĞUZMAN/ÖZ'e göre, "Genel işlem şartları, iltihaki sözleşmeleri kapsamakta ise de, ancak sözleşmenin bütün hükümlerinin önceden bir tarafça tespit edildiği hallerde iltihaki sözleşmelerden söz etmek isabetli olabilir. Sözleşmenin bazı bazı hükümleri taraflarca özel olarak düzenlenip bazı hükümlerinde genel işlem şartlarına yollama yapılan hallerde artık iltihaki sözleşme deyimi kullanılmamalıdır.", detaylı bilgi için bkz. OĞUZMAN/ÖZ, s. 26 vd.

14. SAĞLAM, s. 79 vd.

15. SAĞLAM, s,82-29; SÖZER, s.116-118; ÖZDEMİR KOCASAKAL Hatice, Elektronik Sözleşmelerden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümünde Uygulanacak Hukukun ve Yetkili Mahkemenin Tespiti, İstanbul, 2003, s.45-46.

16. FALCIOĞLU, s. 78-79

17. World wide web makalede kısaca "web" olarak anılmıştır.

18. ALTINIŞIK, s. 72.

19. SAĞLAM, s. 42; ÖZDEMİR KOCASAKAL, s.56; FALCIOĞLU, s. 57. SARIAKÇALI Turgay, İnternet Üzerinden Akdedilen Sözleşmeler, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008, s. 39.

20. SÖZER, s.92; KÜÇÜKPEHLİVAN Olcay, Sözleşmelerin İnternet Aracılığıyla Kurulması ve Geçerliliği, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006, s. 57.

21. FALCIOĞLU, s.58,59.

22. SÖZER, s. 92; SAĞLAM, s. 96; FALCIOĞLU, s. 189.

23. ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 56.

24. FALCIOĞLU, s.189.

25. SÖZER, s. 92; FALCIOĞLU, s. 190.

26. İNAL Emrehan, E-Ticaret Hukukundaki Gelişmeler ve İnternette Sözleşmelerin Kurulması, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2005, s.98. s.130; FALCIOĞLU, s. 191; ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 62; İNAL ÖZSUNAY, s. 129; ALTINIŞIK tarafından etkileşimli etkileşimsiz ayrımı yapılmaksızın, web sitesi üzerinden ödeme yapılıp yapılamadığına göre bir ayrım yapılmış ve öneri niteliği olup olmadığı bu ayrıma göre değerlendirilmiştir, detaylı bilgi için bkz. ALTINIŞIK, s. 43 vd.

27. ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 57.

28. FALCIOĞLU, s.191.

29. Aynı görüş için bkz. FALCIOĞLU, s. 198, 219; UYUMAZ Alper, Elektronik Sözleşmelerin Web Siteleri Aracılığıyla Kurulması ve Bu Sözleşmelerin İfası, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt:9, Özel Sayı, 2007, s.921 vd.; aksi yöndeki görüş için bkz. ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 74; ALTINIŞIK, s. 53; İNAL, s. 132; KÜÇÜKPEHLİVAN, s. 58.

30. ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 75; FALCIOĞLU, s. 201; SÖZER, s. 92.

31. FALCIOĞLU, s. 201; ALTINIŞIK, s. 38; UYUMAZ, s. 919; KÜÇÜKPEHLİVAN, s. 73.

32. FALCIOĞLU, s. 202; ALTINIŞIK, s. 48; ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 78.

33. FALCIOĞLU, s. 214-215.

34. FALCIOĞLU, s. 215; KÜÇÜKPEHLİVAN, s. 61.

35. FALCIOĞLU, s.224; Web siteleri aracılığıyla kurulan sözleşmelerin katılmalı sözleşmeye örnek teşkil ettiği görüşü için bkz. SAĞLAM, s.80.

36. FALCIOĞLU, s. 218 vd.; İNAL s. 134; ayrım yapmaksızın aynı görüşte olanlar için bkz. SÖZER, s. 100; KÜÇÜKPEHLİVAN, s. 85

37. ALTINIŞIK, s. 55; ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 74; İNAL, s.134.

38. FALCIOĞLU, s. 232.

İDARECE YAPILAN HUKUKA AYKIRI İŞLEMİN İPTALİ İÇİN AÇILAN İPTAL DAVASI

Toplumsal yapının işleyişini düzenleyen ve denetleyen idare ile bireyler arasında birçok uyuşmazlık yaşanmaktadır. Bu uyuşmazlıkların sonucunda idare tarafından bireylerin hakları üzerinde bir takım idari işlemler gerçekleştirilmekte ve bunun sonucunda bireyler aleyhine mağduriyetler doğabilmektedir. Bu makalemizde idare tarafından hukuka aykırı olarak gerçekleştirilen idari işlemin iptali için bireylerin açabileceği iptal davası ele alınacaktır. Keyifli okumalar dilerim.

1. GİRİŞ

Nasıl ki bireyleri fiillerinin kanunlara uygun olmaları gerekmekteyse ve yargı eli ile denetleniyorsa aynı şekilde idarenin iş ve işlemleri de yargı yoluyla denetlenmektedir. Bu hukuk devletinin bir gereğidir. Bu denetimin bir sonucu olarak bireyler idarece gerçekleştirilen iş ve işlemlerin hukuka aykırı olduğu iddiasında iseler yargıya başvurarak yapılan işlemin yargı marifetiyle denetlenmesini sağlayabileceklerdir.

İdari işlemler yetkili mercilerin kamu yararı amacıyla tek taraflı olarak tesis ettikleri iş ve işlemlerdir. İdari işlemler hukuka uygunluk karinesinden yararlanacakları için herhangi bir yargı organınca iptaline karar verilinceye dek geçerli kabul edileceklerdir.

Ancak Anayasa madde 125 incelendiğinde idarenin iş ve eylemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu görülecektir. Hukuka aykırı olduğu iddia olunan idari işlemler, İYUK madde 2'de yer alan idari işlemin iptali davası açılarak hukuki zeminde ortadan kaldırılabilecektir.

2. KİMLER İPTAL DAVASI AÇABİLİR?

İptal davası açabilmek için iki türlü dava ehliyetine sahip olmak gerekiyor. Bunlardan birincisi genel dava ehliyeti yani tüm davalarda genel olarak davacı olabilme şartlarıdır. İkincisi ise özel dava ehliyeti yani iptal davalarında 'menfaat ihlali' şeklindedir. Menfaat ihlali dediğimiz zaman, somut bir zarar bulunmasa dahi dava açma hakkının doğduğu ihlallerden bahsediyoruz. İdari işlemle kişi arasında ciddi, kabul edilebilir, maddi veya manevi bir bağ olduğu zaman menfaat ihlalinden bahsedebilir.

Toplumun Tümünü İlgilendiren Konularda → Eğer toplumu ilgilendiren idari işlemle ilgili iptal davası açılacaksa menfaat ihlali daha esnek yorumlanır. Uygulamada genellikle çevrenin ve tarihi yapıların korunması, kültürel değerler ve imar uygulamaları vs. gibi işlemlerde toplumun menfaatinin ihlali olduğu kabul edilebiliyor.

Bireysel İşlemlerde → Bireyin kendisi ile ilgili bir işlemden ötürü iptal davası açabilmesi için olay ile birey arasında hukuken korunabilir meşru bir irtibatın bulunması gerekir. Ayrıca o kişinin hukukunu etkilemesi yani onun dünyasında bir değişikliğe neden olması gerekir.

Kollektif İşlemlerde → Bazı idari işlemler, tek bir iradenin ürünü olmayabilir. Birden fazla idari mercii ortak bir idari işlemde bulunabilir ve bunun iptali gerekebilir. Bu işlemlere karşı ilgili karar alma merciinde bulunan kişilerden birisi itiraz etmek isteyebilir. Böyle bir durumda karar alma işlemi esnasında karara muhalif kalınarak iptal davası açmak mümkün.

3. İPTAL DAVASI AÇMA SÜRESİ NEDİR?

İptal davasının işlemin tebliği veya niteliğine göre ilanından itibaren belli bir dava açma süresi içinde açılması gerekmektedir. İptal davalarını işlemin niteliğine göre "genel dava açma süresi" ve "özel dava açma süresi" olmak üzere iki türe ayırabiliriz. Buna göre;

Genel Dava Açma Süresi: Danıştay ve idare mahkemelerinde 60 gün ve vergi mahkemelerinde 30 gündür. Bu süreler, hukuken zamanaşımı süresi değil, hak düşürücü süre niteliğindedir. Kural olarak tüm idari işlemlere karşı iptal davası açma süresi genel dava açma süreleridir.

Özel Dava Açma Süresi: İdari işlemler için özel yasalarda veya özel maddelerde ayrı dava açma süreleri öngörülebilir. Bu durumda genel dava açma süresi değil, idari işleme dair kanunda öngörülen özel dava açma süresi ne ise, o özel süre uygulanır. Ancak, özel dava açma süresinin uygulanabilmesi için idare tarafından yapılan işlemde özel dava açma süresi açıkça gösterilmelidir.

4. İPTAL DAVASINDA GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME NERESİDİR?

İptal davası hangi mahkemede açılır sorusuna genel olarak şu şekilde cevap vermek mümkün:

- Genel görevli mahkeme olan idare mahkemeleri
- Vergi uyuşmazlıklarında görevli olan vergi mahkemeleri
- Bazı hallerde bölge idare mahkemeler (istinaf mahkemeleri)

- Bazı hallerde Danıştay (temyiz mahkemesi)

İptal davalarında yetkili mahkeme ise ilgili işlemi yapan merciin bulunduğu yerdeki mahkemedir.

5. DAVADAN FERAGAT EDİLEBİLİR Mİ?

Hukuk davalarında feragat ile yani davacının davasından vazgeçmesi ile dava düşer. Ancak iptal davasında tam olarak durum böyle olmayabilir.

Danıştay içtihatlarında de yer aldığı üzere; eğer dava konusu edilen idare işleminde kamu yararı ağır basıyorsa, davacının feragati sonuç dava üzerinde sonuç doğurmayacaktır.

Ancak kamu yararından çok davacının yararı ağır basıyorsa bu sefer feragat sonuç doğuracaktır.

6. İPTAL DAVASINDA YÜRÜTMENİN DURDURULMASI

Yürütmenin durdurulması kararı, idari işlemin iptali davasıyla beraber ileri sürülebilen, idari yargıya özgü bir yöntemi niteliğinde olan ve dava konusu idari işlemin yürütülmesini dava sonuna kadar askıya alan bir durumdur.

İYUK madde 27'ye göre danıştay ve idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkanız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verebileceklerdir.

Yürütmenin durdurulması kararlarında idari işlemin hangi gerekçelerle hukuka açıkça aykırı olduğu ve işlemin uygulanması halinde doğacak telafisi güç veya imkânsız zararların neler olduğunun belirtilmesi zorunludur.

7. İDARİ İŞLEMİN UNSURLARINDA HUKUKA AYKIRILIK

İdari işlemlere karşı iptal davası; işlemlerin yetki, şekil, sebep, konu veya amaç unsuru açısından hukuka aykırı olmaları halinde açılabilir.

A. Yetki Unsuru Yönünden Hukuka Aykırılık

Yetki, kamu düzeninden olduğu için idari yargı sürecinin her aşamasında bunun denetimi yapılabilecektir. Yetkiden kastedilen idari işlemi gerçekleştiren idarenin o işlemi yapmaya yetkisinin olup olmadığıdır. Yani iptal davası, idarenin yetkisinin olmadığı iddiasını taşıyor olabilir.

Kişi olarak, konu olarak, yer olarak ve zamansal olarak bir yetki problemi söz konusu olabilir.

a. Kişi bakımından yetkisizlik:

İdari işlemin kanun ile yetkilendirilmemiş bir kişi tarafından yapılması nedeniyle gerçekleşen hukuka aykırılıktır.

Yetkisiz kişi ya da kurul tarafından gerçekleştirilen idari işlemin sonradan yetkili makam tarafından kabul edilmesi söz konusu işlemin hukuka aykırılığını ortadan kaldırmayacaktır.

b. Konu bakımından yetkisizlik:

Yetkili idari makam ancak kanunda belirtilen görev konularında ve belirtilen yasal sınırlar içerisinde karar alabilecektir.

Bir idari merciin başka bir merciin görev alanına giren bir konuda karar alması durumunda gerçekleştirilen idari işlem konu bakımından yetkisiz olacaktır.

c. Yer bakımından yetkisizlik:

Bir idari makamın belirli bir coğrafi sınır içerisinde karar almaya yetkili olması yer bakımından yetkidir.

Eğer başka bir idari makamın coğrafi olarak yetkisine giren bir konuda o coğrafi bölgede yetkili olmayan idari makam bir karar alır ise gerçekleştirilen idari işlem yer bakımından yetkisiz olacak ve hukuka aykırılığı bünyesinde taşıyacaktır.

d. Zaman bakımından yetkisizlik:

İdari makamın yetkisini kullanabileceği zaman aralığından anlaşılacak idari makamın kanuna ve usule göre göreve başlaması ve yine aynı şekilde görevden ayrılmasına kadar olan zaman dilimidir.

Eğer bu zaman dilimi dışımda bir idari işlem tesis edilir ise zaman bakımından yetkisizlik ortaya çıkacaktır.

B. Şekil Unsuru Yönünden Hukuka Aykırılık

İdari işlemlerin gerçekleştirilmesi belirli şekil şartlarına bağlanmıştır. Geçerli bir idari işlem ancak mevzuatta öngörüldüğü şekilde yapılması ile mümkün olabilir.

Bu sıkı şekil şartlarına uygun olarak gerçekleştirilmeyen idari işlemlere karşı iptal davası açılabilir.

C. Sebep Unsuru Yönünden Hukuka Aykırılık

İdari işlemlerde sebep; idarenin, idari işlemi yapma gerekçesi, idari işlemi yaparken hangi kamusal hizmet veya gerekliliği göz önüne alarak işlem yaptığıdır. İşlem takdir yetkisinin kullanımına dayalı olsa bile sebepsiz yapılamaz.

Çünkü, sebebi olmayan idari işlemin kamu yararına olup olmadığı denetlenemez. İdari işlemin dayandığı sebep hukuka ve idarenin açıkladığı sebepler gerçeğe aykırı ise idari mahkemeler işlemin iptali kararı verir.

D. Konu Unsuru Yönünden Hukuk Aykırılık

İdari işlemin konusu; o idari işlemin meydana getireceği hukuki neticedir.

Örneğin, kamulaştırma işleminin konusu, bir kimseye ait gayrimenkul mülkiyetinin bedeli karşılığında idareye geçirilmesidir.

Konu bakımından hukuka aykırılık, esasa ilişkin hukuk kuralının yanlış veya eksik uygulanması ile ortaya çıkar.

Bazen de idari işlemin konusu, imkânsız veya yasalarda öngörülmeyen bir sonuç olabiliyor.

İdari işlem geçmişe etkili olarak tesis edilemez ama bazen bu şekilde işlem yapılabiliyor. Yani gayri meşru olabiliyor.

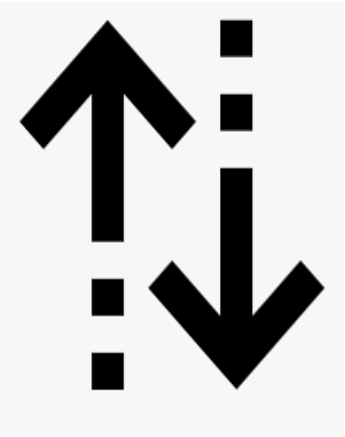

Bunlar konu bakımından sakatlık anlamına gelecektir.

E. Amaç Unsuru Yönünden Hukuka Aykırılık

Tüm idari işlemlerin tek amacı olabilir o da kamu yararının sağlanmasıdır.

Buna bağlı olarak açıkça başka bir amaca matuf idari işlemler amaç (maksat) unsuru bakımından sakat işlemlerdir.

Amaç unsurundaki sakatlık uygulamada yetki saptırması olarak da adlandırılır.

8. İPTAL KARARININ SONUÇLARI

İptal kararı ile idari işlem sona erer.

Bu sona erme işlemi otomatik olarak gerçekleşir idarece yeni bir karar çıkarılması gerekmez.

İptal kararı geçmişe etkili olarak sonuç doğuracaktır.

İşlemin tesis edildiği tarihten itibaren tüm sonuçları kalkmış olur. Dolayısı ile hiç yapılmamış olacaktır.

İdarenin sorumluluğu:

Danıştay, Bölge İdare Mahkemesi, İdare ve Vergi Mahkemelerinin esas ve yürütme durdurma kararlarına karşı en geç 30 gün içinde gecikmeksizin işlem tesis edilmesi gerekir.

İptal kararını uygulamayan idari ağır hizmet kusuru işlemiş olur.

Bu durumda idare aleyhine maddi ve manevi tazminat davası açılabilecektir.

Kamu görevlisinin sorumluluğu:

Mahkeme kararlarını süresi içinde yerine getirmeyen kamu görevlisine tazminat davası açılamaz. Yalnızca idareye karşı açılabilir.

Fakat iptal davasını kasıtlı olarak uygulamayan kamu görevlisi hakkında görevi kötüye kullanma suçundan suç duyurusunda bulunulabilecektir.

İdari işlemlere yönelik yargı denetimi, bu işlemlerin Anayasa ve hukukun genel ilkelerine, yasa, tüzük ve yönetmelik hükümleri ile yargısal içtihatlara uygun olup olmadığının denetlenmesidir.

Yapılacak yargısal denetim, idarenin tercih ettiği seçeneğin ve bunun uygulanmasının hukuka uygun olup olmadığının araştırılması ve saptanması ile sınırlanmıştır.

İdari yargının idareyi bu seçeneklerden birisini tercihe zorlayacak ya da belli bir yönde işlem ve eylem tesisine zorunlu kılacak biçimde yargı kararı vermeleri halinde, hukuka uygunluk denetimi aşılarak yerindelik denetimi yapılmış olacaktır.

Yerindelik denetimi hukuka aykırı olup idari yargı yetkisinin kapsamı dışındadır.

Eğer iptal edilen işlem, düzenleyici nitelikteyse, yani bir kişiye yönelik değil de genel olarak herkes için geçerli bir işlemse, iptal kararı herkes için geçerli olacaktır.

9. SONUÇ

Yukarıda da detaylı şekilde açıklandığı üzere yargı yoluyla idarenin gerçekleştirdiği işlemlerin de denetimi mümkündür.

Yargı sistemi bireyleri idarenin keyfi ve hukuka aykırı işlemlerinden korumayı amaçlayarak bireylere bir takım hukuki enstrümanlar bahşetmiştir.

Bunlardan birisi de anlattığımız üzere bireyin hakları üzerinde hukuki ve maddi etki yaratan işlemlerin iptaline yol açabilecek iptal davasıdır.

Bu dava ile bireyin hakları üzerinde idare eliyle yaratılan hukuka aykırı etki hiç doğmamış olacak şekilde bertaraf edilebilecektir.

Birey, açacağı dava ile idareye karşı hakkını savunabilecek bu yol ile de idarenin hukukun idareye çizdiği çerçevede kalarak kendisine karşı keyfi hareket etmesinin önüne geçebilecektir.

Özet olarak idare hukuku ilkelerine göre, iptal kararları, iptali istenen idari tasarrufu ve ona bağlı işlemleri gerçekleştirildikleri tarihten itibaren ortadan kaldırarak, o tasarrufların gerçekleştirilmeden önceki hukuki durumun yürürlüğünü sağlayacaktır.

Detaylı Bilgi için;
Stj. Av. Alperen Çelik
info@ozgunlaw.com

EĞER İPTAL EDİLEN İŞLEM, DÜZENLEYİCİ NİTELİKTEYSE, YANİ BİR KİŞİYE YÖNELİK DEĞİL DE GENEL OLARAK HERKES İÇİN GEÇERLİ BİR İŞLEMSE, İPTAL KARARI HERKES İÇİN GEÇERLİ OLACAKTIR.

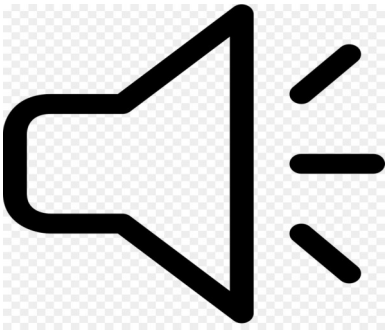

ÖZGÜN HUKUK'TAN TÜRKİYE'DE BİR İLK!

Uluslararası Ticaret Odası'na (ICC) Bağlı FraudNet'in Türkiye'den İlk Üyesi Olduk!

FRAUDNET NEDİR?

- FraudNet, Merkezi Paris'te bulunan Uluslararası Ticaret Odası (ICC) tarafından 2004 yılında kurulmuştur.
- Uluslararası Ticaret Odası'na (ICC) bağlı Londra merkezli Ticari Suçlar Servisi'nin (CSS) himayesinde dünya genelinde faaliyet gösteren ve her türlü uluslararası ticari dolandırıcılık türünde alanında uzman avukatlardan oluşan global bir profesyonel ağdır.
- FraudNet; yolsuzluk, zimmetine para geçirme vb. dahil olmak üzere her türde dolandırıcılık eylemlerinin mağdurlarına, mal varlıklarının ve suç gelirlerinin yerinin tespit edilerek geri kazanılması konusunda özel hizmetler sağlamaktadır.
- Dünyanın en saygın hukuk bürolarını çatısı altında toplayan FraudNet, ulusal sınırları aşan karmaşık dolandırıcılık ve yolsuzluk vakalarında şimdiye kadar milyarlarca dolar değerinde mal varlığının geri kazanılmasına liderlik etmiştir.
- FraudNet, Chambers Global tarafından dünyanın lider varlık geri kazanımı ağı olarak seçilmiştir.

Uluslararası alacak tahsilatı konusunda başarısını kanıtlamış olan Özgün Hukuk Bürosu olarak FraudNet üyeliğimizin resmî olarak başlamasıyla birlikte dolandırıcılık ve yolsuzluk mağdurlarına daha ayrıcalıklı hizmetler sunacağımız için gururluyuz!

Profilimizi ziyaret etmek için:

https://www.icc-ccs.org/index.php/home/members/details/119/142

ÖZGÜNLAW
PROTECTING YOUR INTERESTS

ICC FraudNet
COMMERCIAL CRIME SERVICES

6563 SAYILI ELEKTRONİK TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN'DA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

I- GİRİŞ

E- ticaretin hayatımızın önemli bir parçası olmasıyla birlikte, e-ticaret sektöründe faaliyet gösteren şirket sayısı her geçen gün artmakta ve sektör gün geçtikçe büyüyüp gelişmektedir. Bununla birlikte; e-ticaret sektöründeki rekabetin korunması, tüketicilerin yaşayacağı mağduriyetin önüne geçilmesi amacıyla yeni kanuni düzenleme yapma ihtiyacı doğmuştur.

7 Temmuz 2022 tarihli ve 31889 sayılı Resmî Gazete'de 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklikler öngören Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ("E-Ticaret Değişiklik Kanunu") yayımlanmıştır. [1]

Değişiklik ile e-ticarette haksız rekabetin ve tekelleşmenin önüne geçilmesi, pazarın dengeli ve ölçülü bir şekilde büyümesi hedeflenmiş, Kanunun kapsamı dışında tutulan kurumlara, yeni tanımlara, hukuka aykırı olarak nitelendirilen içeriklere, hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcılarının yükümlülüklerine, e-ticaret şirketlerine verilecek lisanslara ilişkin şartlara, yaptırımlara yer verilmiştir.

1.1. Değişiklikle Birlikte Gelen Yeni Tanım ve Kapsamlar

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 1 inci maddesine eklenen fıkra ile seyahat acenteliği, sivil havacılık, bireysel emeklilik, bankacılık, sigortacılık, finansman, sermaye piyasası, ödeme hizmetleri, bahis ve şans oyunları ile elektronik haberleşme alanlarında faaliyet gösteren işletmeler elektronik ticaret hizmet sağlayıcı veya elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı olarak kabul edilmeyecektir.

Yapılan düzenlemeyle birlikte; 01.01.2023 itibarıyla kanunda yeni tanımlar yer alacak olup, bu tanımlar aşağıdaki gibidir:

Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı: Elektronik ticaret pazar yerinde elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapılmasına ya da sipariş verilmesine imkân sağlayan aracı hizmet sağlayıcıyı ifade etmektedir.

Elektronik ticaret hizmet sağlayıcı: Elektronik ticaret pazar yerinde ya da kendine ait elektronik ticaret ortamında mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapan ya da sipariş alan hizmet sağlayıcıyı ifade etmektedir.

Elektronik ticaret ortamı: Elektronik ticaret faaliyetinde bulunulan internet sitesi, mobil site veya mobil uygulama gibi platformları ifade etmektedir.

Elektronik ticaret pazar yeri: Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının aracılık hizmetlerini sunduğu elektronik ticaret ortamını ifade etmektedir.

Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS): Elektronik ticaret hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların kayıt altına alınması, elektronik ticaret verilerinin toplanması, bu verilerin işlenerek istatistiki bilgilerin üretilmesi amacıyla Bakanlık tarafından oluşturulan ve bu Kanun kapsamında kayıt ve bildirim yapılabilmesine imkân sağlayan bilgi sistemini ifade etmektedir.

Net işlem hacmi: İptal ve iadeler hariç olmak üzere, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı için aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerleri, elektronik ticaret hizmet sağlayıcı için ise elektronik ticaret pazar yeri niteliğini haiz olmayan kendine ait elektronik ticaret ortamları üzerinden belirli bir dönemde yapılan sözleşme ve verilen siparişler için düzenlenmesi gereken nihai fatura veya fatura yerine geçen belge değerleri toplamını ifade etmektedir.

Ekonomik bütünlük: Bir kişinin, bir ticaret şirketinin doğrudan veya dolaylı olarak paylarının en az yüzde yirmi beşine ya da oy haklarının çoğunluğuna veya onu yönetebilecek kararları alabilecek payına sahip olmasını, şirket sözleşmesi uyarınca yönetim organında karar alabilecek çoğunluğu oluşturan sayıda üyeyi seçme hakkını haiz olmasını, kendi oy haklarının yanında bir sözleşmeye dayanarak tek başına veya diğer pay sahipleriyle birlikte oy haklarının çoğunluğunu oluşturmasını, bir ticaret şirketini sözleşmeye bağlı olarak hâkimiyeti altında bulundurmasını veya bu hâllere bağlı olarak bu kişiyle bağlantılı tüm ticaret şirketleri ve bu kişiye ait işletmeler arasındaki ilişkiyi ya da pay sahibi olup olmadıklarına bakılmaksızın birden fazla ticaret şirketinin aynı kişi veya kişiler tarafından yönetilmesini ifade etmektedir.

1.2. Aracı Hizmet Sağlayıcıların Hukuka Aykırı İçerikten Sorumluluğu

6563 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte değiştirilmiş olup, diğer kanunlarda aksi öngörülmediği sürece, aracı hizmet sağlayıcının hizmet sağlayıcı tarafından sunulan mal ve/veya hizmetlere ilişkin hukuka aykırı içeriklerden sorumlu olmayacağı düzenlenmiştir.

Değişiklikle birlikte; aracı hizmet sağlayıcıya, ilgili hukuka aykırılıktan haberdar olması halinde hem içeriği kaldırma hem de bu hukuka aykırılığı kamu kurum ve kuruluşlarına bildirme yükümlülüğü getirilmiştir.

1.3. Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Yetkisi Konusunda Yapılan Değişiklikler

6563 sayılı Kanunun 11. maddesine eklenen fıkralar ile Bakanlığa, Kanunun uygulanmasını ve elektronik ticaretin gelişimini sağlama, etkin ve adil rekabet ortamını koruma, hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcının faaliyetlerine yönelik düzenleme yapma ve aracılık sözleşmesinde yer verilmesi zorunlu unsurları belirleme yetkisi verilmiştir.

Bununla birlikte; Bakanlık, Kanunun uygulanmasını sağlamak amacıyla denetim yapmaya ve denetim sonuçlarını açıklamaya, denetim sırasında özel uzmanlık veya teknik bilgi gerektiren durumlarda bilirkişi görevlendirmeye, bilirkişinin hak ve yükümlülükleri ile görevlendirilmesine ilişkin usul ve esasları yönetmelikle belirlemeye yetkili kılınmıştır. Bilirkişiye verilecek ücretin tutarı Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca birlikte tespit olunacak ve bu ücret Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanacaktır.

Bu kapsamda, aracı hizmet sağlayıcılar ve hizmet sağlayıcılar, düzenleme kapsamındaki iş ve işlemlerine ilişkin bilgi, belge, defter ve elektronik kayıtlarını, iş veya işlemin gerçekleştiği tarihten itibaren 10 yıl süreyle saklamakla yükümlü kılınmıştır. Ticaret Bakanlığı aynı zamanda Bilgi Teknoloji ve İletişim Kurumundan, sesli arama ve kısa mesaj yoluyla ticari elektronik ileti gönderen gerçek ve tüzel kişilerin bilgilerini almaya yetkili kılınmıştır.

1.4. Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcıları İçin Getirilen Yükümlülükler

6563 sayılı Kanunda yapılan değişiklik ile aracı hizmet sağlayıcılarına yeni yükümlülükler getirilmiştir. Bu yükümlülüklerden bazıları genel yükümlülükler şeklinde düzenlenmiş, bazıları ise işlem hacmine bağlı olarak ayrıma tabi tutulmuştur. Yapılan değişiklikler aşağıdaki gibidir:

* Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerlerinde kendisinin veya ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişilerin markasını taşıyan ya da marka kullanım hakkını haiz olduğu malları satışa sunamaz veya bu malların satışına aracılık edemez. Bu malların, farklı elektronik ticaret ortamında satışa sunulması hâlinde bu ortamlar arasında erişim imkânı sunamaz ve birbirinin tanıtımını yapamaz. Bu hüküm, toplam satış hasılatının yarısından fazlasını elektronik ticaret dışındaki satışlardan elde eden kişilerin markasını taşıyan veya marka kullanım hakkını haiz olduğu mallar hakkında uygulanmaz.

* Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında düzenlemesi gereken belgelerdeki bilgilere, satışın yapıldığı elektronik ticaret pazar yerinde yer verebilmesine imkân sağlar.

* Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı veya elektronik ticaret hizmet sağlayıcının yazılı şekilde ya da elektronik ortamda önceden olumlu irade beyanını almadan bunların ETBİS'e kayıtlı alan adlarının ana unsurunu oluşturan tescilli markalarını kullanarak çevrim içi arama motorlarında pazarlama ve tanıtım faaliyetinde bulunamaz.

* Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının tanıtıcı bilgilerini, kendisinden temin ettiği belgeler üzerinden veya ilgili kurumların erişime açık elektronik sistemlerinden doğrular.

Bir takvim yılındaki net işlem hacmi **on milyar Türk lirasının üzerinde olan** elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, yukarıda yer verilen yükümlülüklere ek olarak aşağıda yer alan hususlara uymakla yükümlü olacaktır:

* Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, elektronik ticaret hizmet sağlayıcı ve alıcıdan elde ettiği verileri, yalnızca aracılık hizmetlerinin sunulması amacıyla kullanır ve aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerleri veya diğer elektronik ticaret ortamlarında elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarla rekabet ederken kullanamaz.

* Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının satışları dolayısıyla elde ettiği verileri bedelsiz taşımasına ve bu veriler ile bunlardan elde ettiği işlenmiş verilere bedelsiz ve etkin şekilde erişim sağlamasına teknik imkân sunar.

* E-ticaret şirketlerinin borsada kayden izlenen paylar hariç olmak üzere, şirket ortaklarının yüzde beş ve katlarına ulaşan pay devir veya edinimlerini, bu oranlara ulaşılmasını sağlayan devrin veya edinimin pay defterine işlendiği tarihten itibaren bir ay içinde Bakanlığa bildirilecektirler-ticaret aracı hizmet sağlayıcısının faaliyetlerini, yönetim ve organizasyon yapısını, mevcut pay sahipleri ve bunların pay oranları ile iştirakleri ve iştiraki nezdindeki pay oranlarını, ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişi bilgilerini, finansal tablolarını içerecek şekilde finansal durumunu gösterir bağımsız denetçi raporu Ticaret Bakanlığı'na sunulacaktır.

* Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, şirket kurması, kurulmuş şirketin paylarını devralması veya bu payları devretmesi hâlinde; kuruluşta kuruluşun ticaret siciline tescilinden, devirde ise devrin pay defterine işlendiği tarihten itibaren bir ay içinde bu işlemleri Bakanlığa bildirir.

* Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, elektronik ticaret hizmet sağlayıcı tarafından sağlanan içerikle ilgili mevzuata aykırı hususların tespitine yönelik işlemleri ve bunun neticesinde tespit edilen aykırılıkları içeren raporu Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre Bakanlığa gönderir.

Bir takvim yılındaki net işlem hacmi **otuz milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adedin üzerinde olan** elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, yukarıda yer verilen yükümlülüklere ek olarak aşağıdaki hususlara uymakla yükümlüdür:

- Aracı hizmet sağlayıcı, net işlem hacminin aynı takvim yılına ilişkin on iki aylık ortalama Tüketici Fiyat Endeksi değişim oran uygulanmış tutarının otuz milyar Türk liralık kısmı için bu tutarın yüzde ikisine, otuz milyar Türk lirasının üzerindeki kısmı için ise bu tutarın binde üçüne kadar reklam harcamasını izleyen takvim yılında yapabilir.

- Aracı hizmet sağlayıcı, net işlem hacminin aynı takvim yılına ilişkin on iki aylık ortalama Tüketici Fiyat Endeksi değişim oram uygulanmış tutarının otuz milyar Türk liralık kısmı için bu tutarın yüzde ikisine, otuz milyar Türk lirasının üzerindeki kısmı için ise bu tutarın binde üçüne kadar promosyon, ödül, puan, kupon, hediye çeki ve benzeri imkânları izleyen takvim yılında sunabilir.

- E-ticaret hizmet sağlayıcısının ticari ilişkilerini, alternatif kanallardan aynı ya da farklı fiyattan mal veya hizmet sunmasını ya da reklam yapmasını kısıtlayamayacak, herhangi bir kişiden mal veya hizmet teminine zorlayamayacaktır. Ayrıca buna imkân sağlayan herhangi bir hükme aracılık sözleşmesinde yer veremeyecektir.

Bir takvim yılındaki net işlem hacmi **altmış milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adedin üzerinde olan** elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar, yukarıda yer verilen yükümlülüklere ek olarak aşağıdaki hususlara uymakla yükümlüdür:

- Aracı hizmet sağlayıcılar aracılık sunduğu pazar yerinde kredi kartıyla yapılan kredili ödemeler ve diğer ödemeler hariç olmak üzere ekonomik bütünlük içinde bulundukları bankaların ya da 6361 sayılı Kanun kapsamındaki şirketlerin, kredi verme işlemleri dâhil sundukları her türlü hizmetin gerçekleştirilmesine ilişkin faaliyette bulunmasına imkân sağlayamaz.

- Aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerlerindeki satışlar, kendisinin elektronik ticaret hizmet sağlayıcı olarak yaptığı satışları ile elektronik ticaret dışındaki satışları hariç olmak üzere, 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu kapsamında eşya taşımacılığı, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında taşıma işleri organizatörlüğü ve 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu kapsamında posta hizmet sağlayıcılığı faaliyetlerinde bulunamaz.

- Mal veya hizmet ilanlarının yayımlanmasına elektronik ortam sağlaması halinde, aynı ortamda mal veya hizmet teminine yönelik sözleşme yapılmasına ya da sipariş verilmesine imkân sağlayamaz. Bu hizmetlerin kendisi veya ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişiler tarafından farklı elektronik ortamlarda verilmesi halinde bu ortamlar arasında erişim imkânı sunamaz ve birbirinin tanıtımını yapamaz.

- Bu hükümler, münhasıran elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının markasını taşıyan ürünlerin bayilik ve acentelik gibi sözleşmeler kapsamında satışa sunulduğu elektronik ticaret pazar yerleri hakkında uygulanmaz.

1.5. Elektronik Ticaret Lisansı Kapsamında Yapılan Değişiklikler

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklik ile belirli şartları taşıyan elektronik ticaret hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı için lisans alma zorunluluğu getirilmiştir. Konuyla ilgili olarak yapılan düzenleme aşağıdaki gibidir:

- Bir takvim yılındaki net işlem hacmi **on milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adedin üzerinde olan** elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, faaliyetine devam edebilmek için Bakanlıktan lisans almak ve lisansını yenilemek zorundadır. Lisans alma başvurusu, hadlerin aşıldığı tarihi izleyen takvim yılının; lisans yenileme başvurusu ise eşikler aşıldığı sürece her takvim yılının mart ayı içinde yapılır.

- Lisans ücreti, e-ticaret aracı hizmet sağlayıcılardan, bunların e-ticaret pazaryerlerinde bir önceki takvim yılında gerçekleşen net işlem hacimleri oranında tahsil edilecektir.

Ticaret Bakanlığınca lisans ücreti peşin olarak tahsil edilecek ve söz konusu parasal eşikler, her yıl ETBİS verileri kullanılarak hesaplanan e-ticaret hacminin yıllık değişim oranına göre artırılacaktır.

- Lisans ücretinin hesaplanmasında, e-ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve ekonomik bütünlük içinde bulunduğu e-ticaret pazar yerleri üzerinden yurt dışına yapılan satışlar hesaba dahil edilmeyecektir.

1.6. Haksız Ticari Uygulamalar ile İlgili Yapılan Düzenlemeler

E-ticaret sektörünün hızla büyümesi ve her geçen gün sektöre dahil olan aktör sayısının artmasıyla birlikte; sektördeki rekabetin korunmasını sağlamak güçleşmiş ve bu durum 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklik yapılmasını zorunlu kılmıştır.

LİSANS ALMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ 01.01.2025 TARİHİ İTİBARIYLA YÜRÜRLÜĞE GİRECEK OLUP, YÜRÜRLÜK TARİHİNDEN ÖNCE YAPILAN VE AYNI TARİHTEN İTİBAREN 6 AY İÇİNDE BU DÜZENLEMEYE UYGUN HALE GETİRİLMEYEN ARACILIK SÖZLEŞMELERİNİN İLGİLİ HÜKÜMLERİ GEÇERSİZ SAYILACAKTIR.

Kanun kapsamında getirilmiş olan değişikliklerden biri de haksız ticari uygulamalar ile ilgili olup, söz konusu düzenlemeye aşağıda yer verilmiştir:

- Elektronik ticarette haksız ticari uygulamada bulunulamaz. Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının, aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret hizmet sağlayıcının ticari faaliyetlerini önemli ölçüde bozan, makul karar verme yeteneğini azaltan veya belirli bir kararı almaya zorlayarak normal şartlarda taraf olmayacağı bir ticari ilişkinin tarafı olmasına sebep olan uygulamalarının haksız olduğu kabul edilir.

Aşağıdaki uygulamalar **her durumda** haksız ticari uygulama sayılır:

* Mal veya hizmet satışı karşılığında elektronik ticaret hizmet sağlayıcıya yapılması gereken ödemenin, en geç satış bedelinin elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının tasarrufuna girdiği ve siparişin alıcıya ulaştığı tarihten itibaren beş iş günü içinde eksiksiz yapılmaması.

* Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı tarafından satış fiyatında tek taraflı değişiklik yapılması dâhil olmak üzere, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının kampanyalı mal veya hizmet satışına zorlanması.

* Elektronik ticaret hizmet sağlayıcıyla olan ticari ilişkinin koşullarının, yazılı şekilde veya elektronik ortamda yapılan aracılık sözleşmesiyle belirlenmemesi ya da bu sözleşmenin açık, anlaşılır ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcı tarafından kolay erişilebilir olmasının sağlanmaması.

* Elektronik ticaret hizmet sağlayıcının aleyhine olacak şekilde aracılık sözleşmesi hükümlerinde geçmişe yönelik veya tek taraflı değişiklik yapılması ya da buna imkân sağlayan herhangi bir hükme aracılık sözleşmesinde yer verilmesi.

* Herhangi bir hizmet verilmediği veya verilen hizmetin türü ve hizmet bedelinin tutar ya da oranı aracılık sözleşmesinde belirtilmediği hâlde elektronik ticaret hizmet sağlayıcıdan bedel alınması.

* Aracılık sözleşmesinde herhangi bir nesnel ölçüte yer verilmediği hâlde ya da kamu kurumlarına veya adli mercilere başvuruda bulunulduğu gerekçesiyle elektronik ticaret hizmet sağlayıcının sıralama ya da tavsiye sisteminde geriye düşürülmesi, elektronik ticaret hizmet sağlayıcıya sunulan hizmetin kısıtlanması, askıya alınması veya sonlandırılması.

1.7. Değişiklikle Birlikte Öngörülen Yaptırımlar

Yapılan değişikliklerle birlikte; haksız ticari uygulamada bulunan e-ticaret aracı hizmet sağlayıcılar için kayda değer yaptırımlar öngörülmüştür.

Değişiklik öncesinde var olan yaptırımlar güncellenmiş ve ceza miktarlarında değişiklikler yapılmıştır.

1.8. Yürürlük Tarihi ve Uyum Süreci

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklerin kapsamlı olması, sektörde faaliyet gösteren aktörlerin yeni düzenlemelere uyumunun sürece yayılması gerekliliğini doğurmuştur.

Bu nedenle getirilen değişiklikler 01.01.2023 tarihi itibariyle yürürlüğe girecektir.

Aracı hizmet sağlayıcının, aracılık hizmeti sunduğu yerlerde kendisinin veya kendisi ile ekonomik bütünlük içinde olan kişilerin ve kurumların markaların kendisine ait pazarda satamayacağı ve bu malların satıldığı diğer pazarlara erişim imkanı sağlayamayacağına ilişkin hükme, yine bir takvim yılındaki net işlem hacmi altmış milyar Türk lirasının üzerinde olan ve iptal ile iadeler hariç işlem sayısı 100 bin adedin üzerinde olan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı için öngörülen ek yükümlülükler ile diğer fıkralarda yer verilen eşya taşıma, taşıma işlemi organizatörlüğü ve posta hizmetlerine ilişkin yasaklara hem hizmet sağlayıcılar hem de aracı hizmet sağlayıcılar 01.01.2024'e kadar uymakla yükümlü olacaktır.

Lisans alma yükümlülüğü 01.01.2025 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek olup, yürürlük tarihinden önce yapılan ve aynı tarihten itibaren 6 ay içinde bu düzenlemeye uygun hale getirilmeyen aracılık sözleşmelerinin ilgili hükümleri geçersiz sayılacaktır.

II- SONUÇ

E-ticaret sektörüne tüketiciler tarafından gösterilen rağbet doğrultusunda, sektöre dahil olan aktörler her geçen gün artmakta ve sektördeki rekabetin korunması güçleşmektedir.

Bu kapsamda 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklik yapılması zorunlu hale gelmiştir. Bu doğrultuda Kanunda önemli değişiklikler öngörülmüştür.

Öncelikle Kanun kapsamında olmayan işletmeler tespit edilmiş ve değişen koşullara uygun olarak yeni tanımlar Kanun kapsamına alınmıştır.

Bakanlığa verilen yetkiler genişletilmiş olup, haksız ticari uygulamalar örneklendirilmiş ve bu uygulamalara ilişkin olarak yaptırımların türü ve miktarı revize edilmiştir.

Değişiklik kapsamında getirilen en önemli yeniliklerden biri ise belirli şartları taşıyan e-ticaret hizmet sağlayıcılarına ve e-ticaret aracı hizmet sağlayıcılarına lisans alma zorunluluğu getirilmesidir.

Bu zorunlulukla birlikte e-ticaretin güvenilirliğinin artırılması hedeflenmiştir.

Hiç şüphesiz ki sektörde faaliyet gösteren aktörlerin bu değişikliklere uyum sağlaması bir süreci beraberinde getirecektir.

E-ticaret sektörünün hızlı bir şekilde büyümesi ve gelişmesi, 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da düzenli olarak değişiklik yapılmasını ise zorunlu kılacaktır.

Detaylı Bilgi için;
Av. Gülşah Işık
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Resmî Gazete: https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/07/20220707.pdf

TÜKETİCİ İŞLEMLERİNDE YÜKLENİCİ ŞİRKETİN BORCUNU İFA ETMEMESİ DURUMUNDA TÜZEL KİŞİLİK PERDESİNİN ARALANMASINA İLİŞKİN EMSAL KARAR

I. Tüzel Kişilik Kavramı

Tüzel Kişiler belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere örgütlenmiş, hukuk düzenince kendilerini oluşturan kişi veya mallardan bağımsız bir kişiliğe ve malvarlığına sahip olmasına imkân verilerek bir hukuk süjesi olarak kabul edilen kişi yahut mal toplulukları olup tüzel kişiliğin Türk hukukundaki tanımı 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 47. maddesinde yapılmıştır: *"Başlıbaşına bir varlığı olmak üzere örgütlenmiş kişi toplulukları ve belli bir amaca özgülenmiş olan bağımsız mal toplulukları, kendileri ile ilgili özel hükümler uyarınca tüzel kişilik kazanırlar."*

II. Tüzel Kişilik Kavramına Hâkim Olan Ayrılık İlkesi

Tüzel kişiler kendilerini ve organlarını oluşturan gerçek kişilerden ayrı ve bağımsız bir kişiliğe ve malvarlığına sahiptir. Bunun altında yatan temel sebep ise "Tüzel Kişilik" kurumunun ancak kendisini oluşturan gerçek kişilerden ayrı ve bağımsız bir kişiliğe ve malvarlığına sahip olması ile amacına ulaşabilmesinin mümkün olmasıdır. [1] Tüzel kişilikler, bu ayrılık ilkesi sayesinde kendisini oluşturan gerçek kişilerden bağımsız olarak hak ve borçlara ehil olabilmekte, hukuk sujesi olarak anılmaktadır. Tüzel kişiyi oluşturan gerçek kişiler örgütleme unsuru ile topluluğa girerek bazı haklarının kullanılmasını tüzel kişiye bırakmakta ve kendi kişiliklerini geri plana çekmektedirler. Bu husus, tüzel kişinin kendisini oluşturan gerçek kişi ve sujelerden ayrı bir kişiliğe sahip olmasını sağlamaktadır. Bunun sonucu olarak tüzel kişilerin organları vasıtasıyla yapmış oldukları eylemleri sonucunda ortaya çıkan hak ve borçlar, doğrudan doğruya tüzel kişiye ait olmaktadır.

III. Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması Kuramı

Tüzel kişilik perdesinin kaldırılması, tüzel kişinin ortağının sorumluluğunu öngören açık bir kanun veya sözleşme hükmünün bulunmamasına rağmen, ortağın, tüzel kişinin borçlarından tüzel kişilik perdesinin kötüye kullanılması sebebiyle sorumlu tutulduğu hâlleri ifade eder. Bu sebeple tüzel kişilik perdesinin kaldırılması için en başta somut olay adaletini sağlayabilecek ve uygulanabilir nitelikte özel bir düzenlemenin mevcut olmaması gerekir. [2] Tüzel kişilik perdesinin kaldırılması, tüzel kişiler bakımından kabul edilen ayrılık ilkesinin istisnasını teşkil etmekte olup "İstisnalar dar yorumlanır" ("*singularia non sunt extenda*") ilkesi çerçevesinde tüzel kişilik perdesinin kaldırılmasının da dar yorumlanması gerekmektedir. Yani istisnaî bir nitelik taşıyan ve genel ilkelere aykırı hareket edilmesi anlamına gelen tüzel kişilik perdesinin kaldırılmasına şüpheyle ve ihtiyatla yaklaşılmalıdır.

IV. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 46. Hukuk Dairesinin Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması Kuramına İlişkin 18.05.2022 Tarihli Kararı

Sermaye şirketi olan satıcı yüklenici …… A.Ş. ile akdedilmiş taşınmaz satış vaadi sözleşmesinde, yüklenicinin finansal yapısının bozulması nedeniyle borcunu ifa etmemesi neticesinde İstanbul 8. Tüketici Mahkemesinde ikame edilen davada, davalı şirket ve hissedarlarının tüzel kişilik perdesinin aralanması ve organik bağ kapsamında yüklenici şirketin içinin boşaltılması nedeniyle sorumlu olduklarından bahisle ödenen bedelin davalılardan iadesi ve sözleşmeye bağlı olarak verilen senedin iptali talep edilmiştir. Yerel Mahkeme, davanın kabulüne karar vererek dava konusu …..-TL tutarlı bononun davacı yönünden geçersizliğinin tespiti ile bononun iptaline ve davacılar tarafından sözleşme kapsamında ödenen tutarın davalı şirket yetkililerinden tahsil edilerek davacılara verilmesi yönünde hüküm kurmuştur. Yerel Mahkemenin kararına karşı istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. İstinaf incelemesini yapan İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 46. Hukuk Dairesi, 18.05.2022 tarihli, 2020/2565 E., 2022/1143 K. sayılı ilamıyla;

''Tüm bu anlatılanlar ışığında; davalılar K.A, M.F.U, …… Anonim Şirketi ve …… A.Ş arasında organik bağ bulunduğu, yönetim birliği içinde hesaplarının ortak olduğu tespit edildiğinden bu sebeple bu davalılarında davacıların ödediği bedelden sorumlu oldukları yönündeki ve davacı R.T. tarafından davalı ……. A.Ş' ye sözleşme nedeniyle dava konusu …..- TL tutarlı 30.09.2018 tarihli verilen emre yazılı senet açısından Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunundaki düzenlemelere göre tüketiciyi borç altına sokan sözleşmeye dayalı olarak alınan senetlerin nama yazılı olması gerektiği, bu nedenle de emre yazılı olan ve dava konusu yapılan senet yönünden kanunun emredici hükmü karşısında tüketicinin sorumluluğunun bulunmadığı, senedin geçersiz olduğu yönündeki mahkeme kararının isabetli olduğu anlaşılmaktadır. İlk derece mahkemesince verilen kararın dosya kapsamındaki yazı, belge ve bilgilere, yasaya uygun gerektirici nedenlere, gerekçesinde dayanılan delillerle, delillerin tartışılması sonucu maddi olay ve hukuki değerlendirmede usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına; incelemenin istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılıp, kamu düzenine herhangi bir aykırılığın da bulunmamasına göre davalılarının istinaf talebinin HMK.353.1.b.1 maddesi gereğince esastan reddine…'' hükmünü kurarak davalıların istinaf başvurusun esastan reddine karar vermiştir. [3]

Somut olayda, taraflar arasında düzenlenen taşınmaz satış vaadi sözleşmesi ile kararlaştırılmış satın alım bedellerinin alıcı tarafından ödenmesi ve satıcı tarafından edimlerin yerine getirilmemesi durumu söz konusudur. Satıcının, şirket unvanının vermiş olduğu güveni kullanarak projeyi tamamlamaması, mükerrer satış yapması gibi ihtimaller de göz önünde bulundurulduğunda, alıcı; satıcı yüklenici ile akdettiği taşımaz satış vaadi sözleşmesi kapsamında ödediği bedellerin iadesini ve sözleşemeye bağlı olarak vermiş olduğu senetlerin iptalini talep edebilecek, tüzel kişi ile üyeleri arasındaki mutlak olan şahıs ve mal ayrılığı ilkesi uygulanmayacaktır.

Detaylı Bilgi için;
Stj. Av. Anıl Sağlam
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. ANTALYA, Gökhan; "Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması Teorisi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi I. Uluslararası Ticaret Hukuku Sempozyumu, Tüzel Kişilik Perdesinin Aralanması, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, İstanbul, Şubat 2008

2. İmre, Zahit, Medenî Hukuka Giriş (Temel Kavramlar, Medenî Kanunun Başlangıç Hükümleri ve Hakiki Şahıslar Hukuku), 3. Bası, İstanbul 1980

3. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 46. Hukuk Dairesinin 18.05.2022 tarihli, 2020/2565 E., 2022/1143 K. sayılı ilamı

SAN JOSE KALYONU HANGİ ÜLKENİN MÜLKİYETİNDE?

I. GİRİŞ

Öncelikle San Jose Kalyonu'ndan kısaca bahsedelim; San Jose 60-62 toplu bir İspanyol Savaş Gemisidir. 45 metre uzunluğunda olup içinde yaklaşık 600 kişilik İspanyol ekibin ve çok değerli eşyalarının bulunduğu bir İspanyol gemisidir.

1708 Haziran ayında İngilizlerle yapılan savaş sonucunda, İngiltere Krallığı tarafından Kolombiya açıklarında, Cartagena yakınlarında gemi batırılmıştır. Bu geminin enkazı ise Kolombiya donanması tarafından 2015 senesinde bulunmuştur.

Batan San Jose Kalyonu altın, gümüş sikke ve değerli taşlarla yüklü olup hazinenin yaklaşık 17-20 milyar dolar değerinde olduğu düşünülmektedir. Bu geminin bazı bilgileri devlet meselesi olduğu için gizli tutulmaktadır. Bu gemi batırılmadan önce İspanya Hükümeti'ne aitti fakat enkaz bulunduktan sonra bu geminin hangi devletin mülkiyetine ait olduğu tartışma konusudur. [1]

Geçtiğimiz aylarda San Jose enkazı incelenirken bu enkazın yanında iki enkaza daha rastlanıldı. Bu enkazlardan biri yelkenli olup diğeri ise sömürge teknesidir. Bu rastlanılan enkazların 1810-1819 yıllarına ait Kolombiya'nın İspanya'ya karşı bağımsızlığını elde edebilmek için savaştığı yıllara ait olduğu söylenmektedir. Enkazın etrafında altın para, külçeler, Çin yapımı pahalı yemek takımları bulunmaktadır. Yeni keşfedilen iki gemi enkazının ise hangi devletin mülkiyetinde olduğu konusunda da belirsizlik söz konusudur. [2] San Jose enkazında bulunan hazinenin mülkiyeti için 3 devlet karşı karşıya gelmiştir. İspanya Devleti; batan geminin kendi ülkesine ait savaş gemisi olduğunu ve bundan dolayı bu geminin bir "devlet gemisi" olduğunu iddia ederek mülkiyetini talep etmektedir.

Zaten bu geminin ve hazinenin batmadan önce İspanyol donanmasına ait olduğu belirterek ve Birleşmiş Milletler düzenlemelerine göre de devlet gemisi şeklinde korunduğu için İspanya Hükümetine ait olduğunu savunmaktadır. Ayrıca bu geminin içinde ölen yaklaşık 600 kişilik İspanyol vatandaşı olduğu için onlara da saygı gösterilmesi gerektiğini dile getirmiştir. [3]

Fakat diğer bir yandan, Kolombiya Devleti ise bu enkazın kendi ülke sularında bulunduğu için kendi devletine ait olduğunu iddia etmektedir. [4] Bolivyalı grup (Qhara Qhara) ise teknede bulunan değerli eşyaların bir kısmında hak iddia etmektedir.

Grup, savaş zamanı İspanyol yerli halkının Bolivyalıların elinden zorla değerli eşyalarını aldığını dile getirmiştir. [5] Bulunan enkazın hangi ülkenin mülkiyetinde olacağı dava konusudur. Batan San Jose gemisinde dünyanın en büyük definesi çıktığı iddia edilmekte olup bu hazine "gemi enkazlarının kutsal kasesi" olarak da adlandırılır. Fakat bu paha biçilemez hazine devletlerarası mülkiyet anlaşmazlığı yaşandığı için denizin altında kalmaya devam etmektedir. [6]

II. EGEMENLİK (BİRLEŞMİŞ MİLLETLER DENİZ HUKUKU SÖZLEŞMESİ)

Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesine baktığımızda devlet olmanın unsurları ülke, insan topluluğu ve egemenliktir. Egemenlik ise ikiye ayrılır; ülkenin dış egemenliği ve iç egemenliği. Devletler kendi ülkelerinde iç özerkliğe sahiptir ve ülkesindeki bütün kişi ve şeyler üzerinde tek başına yetkilidir. [7] Devletlere baktığımızda hem hava sahası hem deniz sahanlığı hem kara sahası olarak 3 egemenlik alanı bulunmaktadır. Devletler iç egemenliğinde herhangi bir güce karşı mutlak bağımsızdırlar.

Dış egemenliğinde ise "Dış egemenliğin, 1648 tarihli Vestfalya Andlaşması sonrası, modern uluslararası hukukun doğumu ile tanındığı kabul edilmiş olup, devletin, geleneksel olarak bütün yabancı güçlerden hukuki bağımsızlığını, bütün dış müdahalelere karşı devletin ülkesini korumasını, uluslararası topluma katılma hakkını ifade eder." [8] Devletin dış egemenliğinde de yine 3 boyut söz konusudur; deniz, hava ve kara parçaları üzerinde olan egemenliği. Tabi ki bu egemenlik milletlerarası sözleşmeler ve hukuk ile sınırlandırılabilir. Devletler kendi menfaatleri sebebiyle egemenlik alanlarını hep genişletme gayesi içindedirler. Bu gibi sorunlarla başa çıkabilmek adına milletlerarası saygı-hoşgörü kurallar niteliği de taşıyan "Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi" imzalanmıştır. [9] Bu sözleşme deniz ülkelerinin egemenlik haklarını tanımlamada oldukça yardımcı bir kaynaktır.

a. Ülke Sularında Egemenlik (BİRLEŞMİŞ MİLLETLER DENİZ HUKUKU SÖZLEŞMESİ)

Bu sözleşme 10 Aralık 1982 tarihinde imzalanmıştır. 2020 tarihi itibariyle 166 ülke sözleşmeye taraftır. Kıyı devletlerinin egemenliği altında olan deniz alanlarında devlet ülkesi egemen kabul edilmektedir. Devletin iç suları ve karasularının da egemenlik hakkı söz konusudur. Kıyı devletlerin karasularında bulunan egemenlik hakkı mutlak değildir. Bu hak Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesiyle ve diğer milletlerarası kurallar ile sınırlandırılmaktadır. Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'ne göre en yüksek sınır 12 mil belirlenmiştir.

1996 yılında, 153 kıyı devletinden 141 tanesi BMDHS'deki düzenlemeye uyarak karasuları genişliğini 12 mil ya da daha az tesbit etmişlerdir. [10]

BMDHS Madde 245 uyarınca Kıyı devleti, MEB ve kıta sahanlığında yapılacak bilimsel araştırmaları yürütme, düzenleme ve izin verme hakkına sahiptir. Ancak, kıyı devletin izni ile kıta sahanlığı içinde bir başka devlet araştırma yapabilir; [11]

> *"MADDE 245- Karasularında denize ilişkin bilimsel araştırma*
>
> *Sahildar devletlerin egemenliklerinin kullanılmasında, karasularının içerisinde denize ilişkin bilimsel araştırmalar düzenlemek, bunlara izin vermek ve bunları yürütmek konusunda münhasır hakları vardır. Denize ilişkin bilimsel araştırma, karasuları içerisinde; ancak, sahildar devletin açık rızası ile ve onun tespit etmiş olduğu şartlara göre yürütülecektir."*

Sözleşmeye göre eğer bir devletin kıta sahanlığı içerisinde bir araştırma yapmak veya doğal kaynakları işletmek, çıkartmak istenirse ancak ve ancak bu egemen devletin izni ile söz konusu olabilir. Sözleşmenin maddeleri detaylıca incelendiğinde devletin kıta sahanlığı içinde egemenliği söz konusudur. Fakat kıta sahanlığı dışındaki bölgeler konusunda devletten izin alınmasına gerek yoktur.

Bu sözleşmeye taraf devletler arasında Kolombiya, İspanya ve Bolivya bulunmaktadır. Kolombiya sularında bu gemi enkazı bulunduğu için Kolombiya devleti bu geminin mülkiyetinin Kolombiya devletine ait olmasını ve ulusal miras olarak değerlendirilmesini talep etmektedir.

b. Bayrak Ülkesi

İspanya hükümeti San Jose'nin askeri çatışma sırasında batırılan bir askeri İspanyol gemisi olmasına dayanarak bu geminin mülkiyetinin bayrak ülkesi esasına göre kendi ülkesine ait olduğunu savunmaktadır.

Hatta davada İspanya hükümetinin avukatı;

"Bir [askeri] gemi, İspanya, Birleşik Krallık veya Fransa veya Amerika Birleşik Devletleri olsun, o bayrak devletinin malı olarak kalır" dedi. "Bu, uluslararası hukukun köklü bir ilkesidir." şeklinde savunmada bulunmuştur.

İspanya iddiasına dayanak olarak "2001 UNESCO Sualtı Kültür Mirasının Korunmasına İlişkin Sözleşmeyi" eklemiştir. Fakat bu sözleşmeyi Kolombiya imzalamadığı için bu sözleşme ile Kolombiya bağlı değildir.

III. HAZİNE KİMİN?

1958 tarihli Cenevre Açık Deniz Hukuku Sözleşmesi madde 1 uyarınca;

"Açık deniz" terimi, bir devletin karasularına ve iç sularına dahil olmayan bütün deniz kısımları manasına gelir."

Bulunan hazine açık denizde bulunmuş olsaydı daha kolay bir dava ile karşılaşılacaktı. Milletlerarası deniz hukukundaki egemen kural olan bayrak devletinin üstünlüğü ilkesi İspanya için söz konusu olabilirdi. Fakat bilindiği üzere San Jose Kalyonu Kolombiya karasularında bulunduğu için üstünlük Kolombiya devletinde gibi gözükmektedir.

Ayrıca İspanyolların dayandığı UNESCO sözleşmesini Kolombiya hükümeti imzalamadığı için Kolombiya devleti kendi iç hukuku uygulanabilirliği söz konusu olabilir ve bu kalyon kültürel miras haline gelebilir. [12]

Ayrıca, Kolombiya devleti bu iddialarına ek olarak; eski denizcilik yasası olan "kim bulduysa onundur" yasası ile iddialarını desteklemeye çalışmaktadır.

Fakat bu eski denizcilik yasası için bu terk edilen nesnenin kasıtlı olarak terk edilmesi gerekmektedir ve bunun tespiti oldukça zordur. [13] İspanya ve Kolombiya devletinin yanı sıra Qhara da bulunan hazinenin büyük bir kısmının kendi topraklarından alındığını dile getirerek hak talebinde bulunmuşlardır. Fakat bu iddia çok zor bir ihtimaldir.

Detaylı Bilgi için;
Stj. Öğr. Seril İzay Reis
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1.https://arkeofili.com/kolombiyada-hazine-tasiyan-unlu-bir-18-yuzyil-ispanyol-kalyonu-enkazi-bulundu/

2.https://www.diken.com.tr/1708de-batirilan-hazine-yuklu-savas-gemisi-incelenirken-iki-enkaz-daha-bulundu/

3.https://www.yenicaggazetesi.com.tr/ispanya-donanmasina-ait-san-jose-kanyonundaki-gemiden-tarihin-en-buyuk-definesi-cikti-551648h.htm#2

4.https://www.bbc.com/news/world-latin-america-61722200

5.https://www.haberturk.com/kolombiya-1708-yilinda-batirilan-hazine-yuklu-geminin-goruntulerini-yayinladi-3464551

6.https://www.yenicaggazetesi.com.tr/ispanya-donanmasina-ait-san-jose-kanyonundaki-gemiden-tarihin-en-buyuk-definesi-cikti-551648h.htm#2

7.https://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/21_1_3.pdf Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XXI, Y. 2017, Sa. 1

8.Ernest C. Carman, "Sovereign Rights and Relations in the Control and Use of American"

9.http://www.un.org/depts/los/reference_files/chronological_lists_of_ratifications.htm, (Erişim Tarihi: 25.01.2017)

10. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XXI, Y. 2017, Sa. 1

11. Aydoğan Özman, Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi, İstanbul: İstanbul Deniz Ticaret Odası Yayınları, 1984.

12. Joshua Keating, Who owns the San José? The international fight over a 300-year-old treasure-laden Spanish galleon https://www.grid.news/story/global/2022/06/20/who-owns-the-san-jose-the-international-fight-over-a-300-year-old-treasure-laden-spanish-galleon/

13.JEAN, Who Owns The Gold Of The San José Shıpwreck?, June 13, 2022 https://heritagetribune.eu/world/who-owns-a-shipwreck-the-spectacular-case-of-the-san-jose-galleon-and-its-treasures/

CEZA HUKUKUNDA ÇOCUKLARA YÖNELİK KORUYUCU, DESTEKLEYİCİ TEDBİRLERİN UYGULANMASI

Çocuk Koruma Kanunu m.3'e göre daha erken yaşta ergin olsa bile, on sekiz yaşını doldurmamış kişiler çocuktur. Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk suça sürüklenen çocuk konumundadır. Yaş küçüklüğü, Türk Ceza Kanunumuzda ceza sorumluluğunu azaltan veya kaldıran nedenlerden biri olarak düzenlenmiştir. Yaş küçüklüğü kavramı, ceza hukukumuzda sorumluluk, kusur yeteneği ve kusurluluk konuları ile birlikte ele alınır.

Doğru ile yanlışı, iyi ile kötüyü ayırabilme ve buna göre davranabilme yeteneği olarak tanımlanan kusur yeteneğine sahip olan kişi kusurlu olarak davranabilir. Yaşı küçük kişilerde kusur yeteneği ya tamamen yoktur ya da yeterince gelişmemiştir. Bu nedenle küçük yaştaki kişiler, ceza hukuku açısından yetişkin kişilere göre farklı hükümlere tabi tutulmuşlardır.

12-15 yaş grubunda olan suça sürüklenen çocukların ceza sorumluluğunun olup olmadığı iki farklı şekilde ele alınmaktadır. İşlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya davranışlarını yönlendirme yeteneği yeterince gelişmeyen çocukların cezai sorumluluğu yoktur. Suça sürüklenen bu çocuklar hakkında "çocuklara özgü güvenlik tedbirleri" uygulanabilir.

TCK, 12-15 yaş aralığında olup işlediği fiilin anlam ve sonuçlarını algılayabilen çocuk hakkında yapılacak kovuşturma sonrasında suçun sabit görülmesi halinde ceza uygulanmasını öngörmekte iken bu çocukların cezai ehliyetlerinin bulunduğu kabul edilerek hükmedilen cezanın yanında koruyucu ve destekleyici tedbirlere hükmedilmesini öngörmemiş olması uygulamada karışıklığa yol açmaktadır.

12-15 yaş aralığında olan çocuk bakımından; bir görüşe göre kanunilik ilkesi gereğince bu çocuklara sadece ceza verilebilir, (adli para cezası ya da hürriyeti bağlayıcı ceza) suça sürüklenen çocuk sıfatıyla güvenlik tedbiri uygulanamaz.

Bu nedenle Çocuk Koruma Kanunundaki koruyucu ve destekleyici tedbirler uygulanamaz. Diğer bir görüşe göre ise çocuğun üstün yararı ilkesinden yola çıkılarak hâkime somut olayın özelliğine göre takdir yetkisi verilmeli, suça sürüklenen çocuğun da korunmaya ihtiyacı olabileceği unutulmamalı bu nedenle çocuğun yararı gerektiriyorsa suça sürüklenen çocuk sıfatıyla değil korunmaya ihtiyacı olan çocuk sıfatıyla koruma ve destekleyici tedbirlere karar verilmelidir.

Kanunilik ilkesi uyarınca hareket eden Ceza Genel Kurulu 2012/9-1468 E. – 2013/101 K. sayılı kararı uyarınca;

> *"TCK sadece fiili işlediği tarihte 12 yaşını doldurmamış ve 12-15 yaş grubu içinde olup da işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılama ve bu fiille ilgili davranışlarını yönlendirme yeteneği yeterince gelişmeyen çocuklar için, diğer bir anlatımla sadece ceza sorumluluğu bulunmayan çocuklar için güvenlik tedbiri öngörmüş, ceza sorumluluğu bulunan çocuk sanıklar hakkında indirilmiş cezaya hükmolunmasını kabul etmiş, ceza yerine veya ceza yanında güvenlik tedbiri uygulanmasını ise kabul etmemiştir."*

şeklindeki hükmü ile ceza sorumluluğu olan çocuklar bakımından güvenlik tedbirine hükmedilmesinin hukuki dayanağının olmadığını savunmuştur.

Ancak aynı kararda Daire üyeleri H. A.ve A. K.;

> *"Çocuk Koruma Kanununun 5. Maddesinde öngörülen koruyucu ve destekleyici tedbirlerin ceza sorumluluğu bulunan çocuk sanıklar hakkında da uygulanabileceği"* görüşüyle karşı oy kullanmışlardır.

Çocuğun üstün yararı ilkesi uyarınca Ceza Genel Kurulu kararı, ele alınan ilkeye tamamen terstir. Zira çocuk ceza hukuku kapsamında çocuğun üstün yararı ilkesi, çocukların cezalandırılmasından ziyade, yeni bir suç işlemesine engel olmayı ve tekrardan topluma kazandırılabilmesini esas almaktadır. Karşı oy kapsamında çocuğun, suça sürüklenen çocuk sıfatına sahip olması korunmaya ihtiyacı olmayacağı anlamına gelmeyecektir.

Suça sürüklenen çocuk sıfatı, çocuk olmasının önüne geçmemelidir.

Çocuk Koruma Kanunu m.7/2 de tedbir kararı verilmeden önce çocuk hakkında sosyal inceleme yaptırılabileceğinden söz edilmektedir. Bu nedenle hâkime yol göstermesi açısından sosyal inceleme yaptırılması çocuğun üstün yararına uygun düşmektedir.

Hukukumuzda sosyal inceleme yaptırılması konusunda hâkime bir takdir yetkisi verilmiştir ancak bunun bir zorunluluk olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Zira hâkim somut olayda çocuğun üstün yararı gereğince hangi tedbirlere ne kadarlık sürelerle ihtiyacı olduğunu tam olarak belirleyemeyebilir.

Bu nedenle bu alanda çalışan sosyal hizmet uzmanlarından yararlanılmalıdır.

Özellikle pediatri, psikoloji ve çocuk psikiyatrisi gibi disiplinler arası birçok bilim dalı ile iş birliğine dayalı bir çalışmayı gerektirmektedir.

Ancak mevcut uygulamada çocuklara özgü güvenlik tedbirleri suça sürüklenen ve cezai sorumluluğu bulunan çocuklar bakımından uygulanmamakta ve bu nedenle sosyal inceleme yaptırılmadan karar verilmektedir.

Bu kararların verilmesi sırasında Yargıtay'ın ve yerel mahkemelerin Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi'ni özellikle çocuğun üstün yararı ilkesini düzenleyen m.3'ü gözetmeden ve çocuk hukuku ilkelerini dikkate almadan karar verdikleri göze çarpmaktadır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi m.3 'e göre

> *"Kamusal ya da özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde çocuğun yararı temel düşüncedir."*

Bu madde ile çocuğun üstün yararının her koşulda asıl amaç olması gerektiği güvence altına alınmıştır.

Bu maddeyi dikkate almadan suça sürüklenen çocuk hakkında, kendisini suça iten nedenler göz ardı edilip sadece ceza hukuku yönünden değerlendirilerek hüküm verilmesi çocuğu yeniden topluma kazandırmak, ona yardım etmek yerine onun kendi haline terk edilmesine ve belki de yeni risk ortamlarının içine itilmesine neden olmaktadır.

Yapılacak iyi bir araştırma ve inceleme sonucu alınacak tedbir kararı ile onu suça iten nedenlerden uzaklaştırmak ve korumak mümkün olabilecektir.

Ancak yukarıda bahsi geçen hatalı uygulama, koruyucu ve destekleyici tedbir kararının hukuki niteliği ile bağdaşmamaktadır.

Çünkü Çocuk Koruma Kanunu suça sürüklenen çocuk kavramıyla çocuğun bir suç işlediğini değil bir suça sürüklendiğini kabul etmektedir.

Bu yaklaşım, çocuğu suç işleyen bir suçlu olarak görmeyip onun suça sürüklendiğini kabul ederek bir anlamda fail konumundaki çocuğu da suçun mağduru konumunda kabul eder.

Çocuk ceza sisteminde asıl amaç çocuğun cezalandırılması değildir.

Çocuk adalet sistemi çocuğun içinde bulunduğu ortamdan çıkarılıp korunmasını, çocukların suç işlemeyi bir yaşam biçimi haline getirmesinin önlenmesini yani çocuğun iyileştirilmesini, çocukların kendilerine iyi bir gelecek kurmalarına yardım edilmesini ve tekrar suç işlemelerinin önlenmesini amaçlamaktadır.

Çocuk adalet sistemi cezalandırıcı değil onarıcı adalet ilkelerine göre hareket etmeye çalışır.

Bu nedenle çocuk adalet sistemi içerisindeki mahkemeler çocuk odaklı yargılama yapmalı ve çocuğun üstün yararını gözetmelidir.

Çocukların cezalandırılması temel amaç olarak görülmemeli, çocuğun topluma sağlıklı olarak kazandırılması ve toplumda yapıcı rol alması amaçlanmalıdır.

Bu açıklamalar çerçevesinde 12-15 yaş aralığındaki SSÇ'ler için kovuşturma sonrası hükmedilecek ceza yanında Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi m.3 'te yer verilen çocuğun üstün yararı ilkesi gereği koruyucu ve destekleyici tedbirlere ihtiyacının var olup olmadığı, varsa hangi tedbirlere ve ne süreyle ihtiyacı olduğu sosyal inceleme raporu yardımıyla ortaya konulacaktır.

Mahkeme 12-15 yaş aralığındaki bu çocukların, tedbirlere ihtiyacı olduğunu tespit etmiş ise koruyucu ve destekleyici tedbirlere hükmedilmemesi için hiçbir engel bulunmamaktadır.

Çocuk Koruma Kanunu m. 8/3 'e göre

> *"Hâkim veya mahkeme; denetim memurları, çocuğun velisi, vasisi, bakım ve gözetimini üstlenen kimselerin, tedbir kararını yerine getiren kişi ve kuruluşun temsilcisi ile Cumhuriyet savcısının talebi üzerine veya re'sen çocuğa uygulanan tedbirin sonuçlarını inceleyerek kaldırabilir, süresini uzatabilir veya değiştirebilir."*

Yukarıda bahsedilen tüm açıklamalar çerçevesinde 12-15 yaş aralığındaki SSÇ'ler hakkında işlediği fiilin anlam ve önemini kavrama yeteneği olmayanlar hakkında hükmedilen cezanın yanında koruyucu ve destekleyici tedbirler uygulanabilmekte iken, işlediği fiilin anlam ve önemini kavrama yeteneği olan SSÇ'ler hakkında koruyucu ve destekleyici tedbirlere hükmedilmemesi bu yaş grubundaki SSÇ'lerin çocuk olduklarının göz ardı edildiğini göstermektedir.

Ceza Genel Kurulunun 2012/9-1468 E. – 2013/101 K. Sayılı kararının hatalı olduğunun kabulü gerekmektedir.

Sonuç olarak;

Suça sürüklenen çocuğun da korunmaya ihtiyacı olabileceği unutulmamalı bu nedenle çocuğun yararı gerektiriyorsa suça sürüklenen çocuk sıfatıyla değil korunmaya ihtiyacı olan çocuk sıfatıyla koruma ve destekleyici tedbirlere karar verilmelidir.

Detaylı Bilgi için;
Stj. Av. Mehmet Çağrı Telligözoğlu
info@ozgunlaw.com

YARGITAY MÜNHASIRAN VELAYET HAKKINA SAHİP ANNENİN ORTAK ÇOCUĞUN SOYADININ KENDİ SOYADI İLE DEĞİŞTİRİLMESİ TALEBİNİ KABUL ETTİ

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi 2022/1859E., 2022/3821K. sayılı ve 20.01.2022 tarihli kararıyla evlilik birliği içinde doğan çocuğun taşıdığı ailenin soyadını evlilik birliğinin sona ermesi ile kendisine velâyet hakkı tevdi edilen annenin kendi soyadı ile değiştirmesini engelleyici yasal bir düzenlemenin bulunmadığı/söz konusu değişikliğin çocuğun üstün yararına da aykırı bulunmadığı ve çocuğun soyadı değişmekle kişisel durumunun değişmeyeceği dikkate alındığında davanın kabulüne karar vermiştir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi kararında; *"Somut olayda, velâyet hakkına sahip davacı anne, soyadlarının farklı olmasından çocuğun rahatsız olduğunu ve anne ile aynı soyadını taşımak istediğini ileri sürmüş olup, mahkemece alınan sosyal inceleme raporunda; ortak çocuğun kendisini tanıtırken "Eliz B." olarak ifade ettiği, babasının olmadığı ve davalı babayı "Arkadaş Yasin" olarak tanıdığı, yaptığı resimlerde annesinin ve kendisinin olduğu, davalı babanın, uzman tarafından alınan beyanında, kızı ile yeterince ilgilenmediğini belirttiği, kaldı ki tek başına yeterli değilse de davalı baba tarafından sunulan 07.01.2022 tarihli temyize cevap dilekçesi ile de açılan davayı kabul ettiğini beyan ettiği anlaşılmaktadır. Çocuğun soyadının annenin soyadı ile değiştirilmesi halinde çocuğun üstün yararı bakımından ruhsal gelişiminin olumsuz etkileneceği ileri sürülmediği gibi, az önce açıklanan sosyal inceleme raporu içeriğinden çocuğun soyadının annenin soyadı olarak değiştirilmesinin çocuğun üstün yararına olabileceği anlaşılmaktadır.*

Tüm bu açıklamalar ışığında; velâyet hakkı tevdi edilen annenin çocuğun soyadının kendi soyadı ile değiştirilmesi yönündeki talebinin velayet hakkı kapsamındaki yetkilerin kullanımı ile ilgili olduğu, velâyet hakkı kapsamında çocuğun soyadını belirleme hakkının da yer aldığı, aynı hukuksal konumda olan erkeğe velâyet hakkı kapsamında tanınan çocuğun soyadını belirleme hakkının kadına tanınmamasının velâyet hakkının kullanılması bakımından cinsiyete dayalı farklı bir muamele teşkil edeceği, evlilik birliği içinde doğan çocuğun taşıdığı ailenin soyadını, evlilik birliğinin sona ermesi ile kendisine velâyet hakkı tevdi edilen annenin kendi soyadı ile değiştirmesini engelleyici yasal bir düzenlemenin bulunmadığı, somut olayda söz konusu değişikliğin çocuğun üstün yararına da aykırı bulunmadığı ve çocuğun soyadı değişmekle kişisel durumunun değişmeyeceği (TMK m. 27) dikkate alındığında, Anayasa Mahkemesi'nin benzer olaylarda verdiği hak ihlaline ilişkin kararları da gözetilerek, davanın kabulüne karar vermek gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmayıp, hükmün bozulmasına karar vermek gerekmiştir." ifadeleri kullanılmıştır.

Kaynak: https://kazanci.com.tr/gunluk/2hd-2022-1859.htm

KAMU KURUM VE KURULUŞLARINDA GÖREV YAPANLAR İLE SİGORTALI OLARAK ÇALIŞANLARIN AVUKATLIK STAJI HAKKINDA YÖNETMELİK YAYIMLANDI

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkında Yönetmelik, 22 Haziran 2022 Tarihli ve 31874 Sayılı Resmî Gazete 'de yayımlandı. Yönetmeliğin amacının kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlar ile sigortalı olarak çalışanların avukatlık stajı yapmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek olduğu belirtildi.

Yönetmeliğe göre adli ve idari yargı hâkim ve savcı adayları ile hâkim ve savcılar hariç olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlar ile sigortalı olarak çalışanlar artık kanunda yazılı staja kabul şartlarını haiz olmak şartıyla staj yapabilecekler.

Kaynak: https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/06/20220622-4.htm

YAKALAMA, GÖZALTINA ALMA VE İFADE ALMA YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK YAYIMLANDI

31900 sayılı 22.07.2022 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan "Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile 01.06.2005 tarihli, 25832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği"nin 23. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin son cümlesi;

"Müdafi şüpheliye bütün kanuni haklarını hatırlatabilir." şeklinde değiştirilmiş ve,
"Müdafiin beyanı ve her türlü müdahalesi tutanağa geçilir." cümlesi aynı bende eklenmiştir.

Kaynak: https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/07/20220722-7.htm

Alanında uzman avukatlardan oluşan ekibi ile faaliyet gösteren Özgün Hukuk Bürosu, ulusal ve çok uluslu şirketlere hizmet vermektedir. Bu kapsamda, müvekkillerin ihtiyaçlarına olabilecek en kısa zamanda cevap verebilecek organizasyon yapısı kurulmuş olup, temel prensip müvekkillerin kıdemli avukat kadrosuyla her zaman iletişim kurabilmesi ve her konuda bilgi sahibi olmasının sağlanmasıdır.

Bankacılık ve finans, eğitim, sağlık, otomotiv, kimya ve savunma, teknoloji, enerji, maden, inşaat ve gayrimenkul sektörleri başta gelmek üzere değişik iş ve ticaret sektörlerinde faaliyet gösteren kurumsal müvekkillere ve sivil toplum kuruluşlarına hizmet veren Özgün Hukuk, tüm müvekkilleri ile bir iş ortağı titizliği ile çalışmayı prensip edinmiştir.

Özgün Hukuk Bürosu, Türkiye'nin önde gelen finans kurum ve kuruluşlarına, şirketlere ve şahıslara Türkiye'de ve yurtdışında alacak tahsilatı konusunda hukuki hizmet sağlamaktadır. Bu kapsamda yurtdışına kaçırılan malvarlıklarının mal varlığı araştırması yapılarak tespit edilmesi ve alacağın bu yolla tahsil edilmesi hususunda hukuki hizmet verilmektedir.

Özgün Hukuk Bürosu alacak tahsilatı konusunda dünya çapında bir organizasyon olan "European Collectors Association (ECA)" üyesi olup, gerek Türkiye'de gerekse yurtdışında alacak tahsilatı konusunda müvekkillerine hukuki hizmet sunmaktadır. Ayrıca, İngiltere, Belçika, Fransa, İspanya ve İtalya'dan avukatlar tarafından Kasım, 1988'de kurulan ve Avrupa'nın ilk birleşik uluslararası hukuk uygulaması olan PLG International Lawyers'ın tek Türk üye hukuk bürosudur.

Sülün Sok. No:8 34330 1.Levent Beşiktaş / TURKEY
Phone : +90 212 356 3210(pbx) / +90 212 325 2307(pbx)
Fax : +90 212 356 3213
E-mail : info@ozgunlaw.com
İnternet sitesi: www.ozgunlaw.com

Bizi Takip Edin!

© 2017 - 2022 Özgün Law Firm